

Banca Națională
a Moldovei

SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

(neauditare)

Cuprins

Situații financiare consolidate condensate:

Bilanțul contabil consolidat	1
Situația consolidată a rezultatului global	2
Situația consolidată a fluxurilor de mijloace bănești	3
Situația consolidată privind capitalul și rezervele	4

Note la situațiile financiare consolidate condensate:

1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei	9
2. Baza de întocmire	9
3. Politici contabile semnificative	12
4. Managementul riscului	13
5. Numerar și plasamente pe termen scurt	33
6. Aur monetar	34
7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	34
8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	37
9. Valori mobiliare investiționale	38
10. Active și datorii financiare	40
11. Imobilizări corporale și necorporale	45
12. Alte active	46
13. Moneda națională în circulație	47
14. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	47
15. Disponibilități ale băncilor	48
16. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	49
17. Alte obligațiuni	49
18. Capital și rezerve	50
19. Venituri din dobânzi	52
20. Cheltuieli cu dobânzi	53
21. (Pierderi)/ venituri din tranzacții și diferențe de curs valutar	54
22. Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare	54
23. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice	55
24. Cheltuieli operaționale	57
25. Părți afiliate	58
26. Angajamente și obligațiuni contingente	59
27. Leasing operațional	59
28. Evenimente ulterioare	60

Banca Națională a Moldovei
BILANȚUL CONTABIL CONSOLIDAT - neauditat
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

	Note	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
		MII LEI	MII LEI
ACTIVE			
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	25 682 778	23 583 809
Aur monetar	6	72 354	61 961
Active în organizații financiare internaționale	7	4 091 210	4 119 868
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	15 285 092	15 273 002
Credite acordate băncilor și altor persoane		18 400	19 244
Valori mobiliare investiționale	9	29 264 265	29 002 657
Imobilizări corporale	11	67 933	76 187
Imobilizări necorporale	11	38 607	43 211
Active privind impozitul pe profit amânat		33	33
Alte active	12	7 841	7 642
TOTAL ACTIVE		74 528 513	72 187 614
OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE			
Obligațiuni			
Moneda națională în circulație	13	27 306 171	25 852 674
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	14	11 479 950	7 892 565
Disponibilități ale băncilor	15	18 624 472	20 966 543
CertIFICATE emise de Banca Națională a Moldovei	16	5 467 866	5 402 974
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	6 852 409	7 231 560
Alte obligațiuni	17	134 791	216 021
Total obligațiuni		69 865 659	67 562 337
Capital și rezerve			
Capital autorizat		939 666	1 012 474
Fondul general de rezervă		1 879 333	2 024 947
Total capital statutar		2 818 999	3 037 421
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		1 372 304	1 372 304
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale		178 427	178 427
Alte rezerve	18	92 332	36 691
Total capital și rezerve atribuibil Băncii		4 462 062	4 624 843
Diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		(312 558)	-
Profit disponibil pentru distribuire atribuibil Băncii*		512 898	-
- Din activitatea Băncii		511 823	-
- Din activitatea filialei		1 075	-
Interese care nu controlează		452	434
TOTAL OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE, INCLUSIV DIFERENȚE DIN REEVALUĂRI, PROFIT DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE		74 528 513	72 187 614

Notele 1-28 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare consolidate condensate.

*Profitul disponibil pentru distribuire este calculat în scop de informare, acesta fiind înregistrat doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

Octavian Armașu
Guvernator

Aliona Vacarița
Director al Departamentului
buget, finanțe și contabilitate,
Contabil șef

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A REZULTATULUI GLOBAL - neauditată
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

	Note	30 iunie 2020	30 iunie 2019
		MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt	19	57 536	128 865
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	19	654 701	729 520
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo	19	463	106
		<u>712 700</u>	<u>858 491</u>
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite	20	(13 788)	(25 848)
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților	20	(111 066)	(283 738)
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo	20	(131 278)	(181 659)
Cheltuieli cu dobânzi aferente altor activități		(120)	-
		<u>(256 252)</u>	<u>(491 245)</u>
Venituri nete din dobânzi		456 448	367 246
(Pierderi)/ venituri din tranzacții și diferențe de curs valutar	21	(152 153)	2 280 084
Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare	22	24 668	1 753
Alte venituri		26 690	23 715
Cheltuieli operaționale	24	(155 295)	(160 301)
(Cheltuieli)/venituri nete operaționale		(256 090)	2 145 251
PROFIT NET		200 358	2 512 497
- Din activitatea Băncii		199 265	2 512 044
- Din activitatea filialei		1 093	453
Alte venituri globale			
<i>Elemente care sunt sau pot fi redistribuite în profit sau pierdere</i>			
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	18	10 393	9 306
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	48 582	46 258
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	(3 334)	830
TOTAL REZULTAT GLOBAL AL PERIOADEI		255 999	2 568 891
- Atribuibil Băncii		255 981	2 568 884
- Atribuibil intereselor care nu controlează		18	7
DETERMINAREA PROFITULUI DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE			
PROFIT NET		200 358	2 512 497
Acoperirea/ (defalcarea) pierderilor/(veniturilor) nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		312 558	(2 230 886)
PROFIT DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE*		512 916	281 611
- Atribuibil Băncii		512 898	281 604
- Atribuibil intereselor care nu controlează		18	7

Notele 1-28 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare consolidate condensate.

*Profitul disponibil pentru distribuire este calculat în scop de informare, acesta fiind înregistrat doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

Octavian Armașu
 Guvernator

Aliona Vacarița
 Director al Departamentului
 buget, finanțe și contabilitate,
 Contabil șef

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI – neauditată
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

	Note	30 iunie 2020 MII LEI	30 iunie 2019* MII LEI
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională			
Profit net		200 358	2 512 497
<i>Ajustări pentru:</i>			
Amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale		15 272	14 743
Provizioane aferent concediilor neutilizate		4 202	13 144
(Venituri) din operațiuni cu imobilizări corporale și necorporale intrate cu titlu gratuit		(337)	(35)
Pierderi/ (venituri) nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	21	312 558	(2 230 886)
(Venituri) din dobânzi	19	(712 700)	(858 491)
Cheltuieli din dobânzi	20	256 252	491 245
(Venituri) nete realizate din operațiuni de conversie valutară	21	(160 405)	(49 198)
		(84 800)	(106 981)
<i>(Majorarea)/diminuarea netă a activelor operaționale</i>			
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova			
		(863)	-
Depozite la termen în valută străină		(94 844)	(3 533 949)
Active în organizații financiare internaționale		9 182	(21 122)
Credite acordate băncilor și altor persoane		844	1 917
Valori mobiliare investiționale		(15 625)	(90 887)
Alte active		(2 479)	5 761
		(103 785)	(3 638 280)
<i>Majorarea/(diminuarea) netă a datoriilor operaționale</i>			
Moneda națională în circulație		1 453 497	2 039 765
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova		3 768 611	(591 532)
Disponibilități ale băncilor		(2 328 614)	(737 525)
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei		67 627	(1 970 000)
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale		(350 130)	(486 489)
Alte obligațiuni		(216 179)	25 523
		2 394 812	(1 720 258)
Dobânzi încasate		555 692	830 885
Dobânzi plătite		(302 307)	(501 934)
Flux net de mijloace bănești din activitatea operațională		2 459 612	(5 136 568)
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea de investiții			
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale		(2 115)	(2 358)
Flux net de mijloace bănești din activitatea de investiții		(2 115)	(2 358)
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară			
Plăți către stat privind distribuirea profitului		(218 421)	-
Plăți privind datoriile de leasing		(748)	(296)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		(219 169)	(296)

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ A FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI – neauditată
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

	Note	30 iunie 2020 MII LEI	30 iunie 2019* MII LEI
Diferențe din reevaluări ale numerarului și echivalentelor de numerar		(224 158)	1 297 929
Creșterea/ (descreșterea) mijloacelor bănești și echivalentelor de numerar		2 014 170	(3 841 293)
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie		15 062 980	16 285 401
Numerar și echivalente de numerar la 30 iunie		17 077 150	12 444 108

	Note	30 iunie 2020 MII LEI	31 decembrie 2019 MII LEI
Analiza numerarului și echivalentelor de numerar			
Numerar în valută națională		5	-
Numerar în valută străină	5	782 607	591
Conturi în moneda națională	5	2 695	3 629
Conturi Nostro	5	11 905 878	2 147 672
Depozite la termen în valută străină	5	4 385 965	12 911 088
Numerar și echivalente de numerar		17 077 150	15 062 980

Notele 1-28 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare consolidate condensate.

* A se vedea nota 2.1.

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE - neauditată
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

	Fondul general de rezervă		Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale		Profit disponibil pentru distribuire		Interese care nu controlează rezerve	Total capital și rezerve
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI		
Sold la 1 ianuarie 2020	1 012 474	2 024 947	1 372 304	178 427	-	36 691	434	4 625 277		
Ajustări aferente alocării profitului disponibil pentru distribuire al anului 2019 la Bugetul de stat, conform Legii 42/2020	(72 808)	(145 614)	-	-	-	-	-	(218 422)		
Profit net										
- Din activitatea Băncii	-	-	-	-	199 265	-	-	199 265	-	199 265
- Din activitatea filialei	-	-	-	-	1 075	-	18	1 093	-	1 093
Alte venituri globale:										
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	-	-	-	-	-	10 393	-	10 393	-	10 393
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	-	-	-	-	48 582	-	48 582	-	48 582
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	-	-	-	-	(3 334)	-	(3 334)	-	(3 334)
Alte venituri globale, total										
Rezultat global la finele perioadei	-	-	-	-	200 340	55 641	18	255 999	-	255 999
Sold la 30 iunie 2020	939 666	1 879 333	1 372 304	178 427	200 340	92 332	452	4 662 854		
Din care:										
Profit disponibil pentru distribuire *	-	-	-	-	511 823	1 075	-	512 898	-	512 898
Diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	-	-	(312 558)	-	-	-	-	(312 558)	-	(312 558)

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE - neauditată
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

	Capital autorizat MII LEI	Fondul general de rezervă MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale MII LEI	Profit disponibil pentru distribuire MII LEI	Alte rezerve MII LEI	Interese care nu controlează MII LEI	Total capital și rezerve MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2019	902 970	1 697 608	1 230 866	178 427	-	261	388	4 010 520
Profit net								
- Din activitatea Băncii	-	-	-	-	2 512 044	-	-	2 512 044
- Din activitatea filialei	-	-	-	-	446	-	7	453
<i>Alte venituri globale:</i>								
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	-	-	-	-	-	9 306	-	9 306
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	-	-	-	-	46 258	-	46 258
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	-	-	-	-	830	-	830
Alte venituri globale, total						56 394		56 394
Rezultat global la finele perioadei	-	-	-	-	2 512 490	56 394	7	2 568 891
Sold la 30 iunie 2019	902 970	1 697 608	1 230 866	178 427	2 512 490	56 655	395	6 579 411
Din care:								
Profit disponibil pentru distribuire*	-	-	-	-	281 158	446	-	281 604
Diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	-	-	2 230 886	-	-	-	-	2 230 886

*Profitul disponibil pentru distribuire este calculat în scop de informare, acesta fiind înregistrat doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei

Banca Națională a Moldovei (în continuare Bancă) este banca centrală a Republicii Moldova și a fost fondată în anul 1991. Activitatea Băncii este reglementată prin *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995*. În conformitate cu legea menționată, Banca este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova. Obiectivul fundamental al Băncii este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. În plus, Banca activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale, stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat, păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, acționează ca bancher și agent al statului, licențiază, supraveghează și reglementează activitatea băncilor licențiate, precum și activitățile de prestare a serviciilor de plată și de emisie a monedei electronice, în numele Republicii Moldova își asumă obligații și execută tranzacțiile rezultate din participarea Republicii Moldova la activitatea instituțiilor publice internaționale în domeniul bancar, de credit și monetar în conformitate cu condițiile acordurilor internaționale și acționează ca autoritate de rezoluție a băncilor.

Banca dispune de două organe colegiale de conducere: *Consiliul de supraveghere* și *Comitetul executiv*. Consiliul de supraveghere este organul responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică independentă a activității Băncii Naționale a Moldovei. Comitetul executiv exercită conducerea executivă a Băncii Naționale a Moldovei și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege. Membrii organelor de conducere a Băncii sunt numiți în funcție de Parlament.

Banca deține o cotă de 98,36% din capitalul Societății pe acțiuni "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare", entitate fondată și înregistrată pe 4 aprilie 2018. Activitatea Depozitarului central unic al valorilor mobiliare este reglementată prin *Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare nr. 234/2016*. În conformitate cu legea menționată și licența acordată de către Banca Națională a Moldovei, începând cu 31 iulie 2018, Depozitarul central unic al valorilor mobiliare desfășoară activități de înregistrare inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont, deschidere și administrare a conturilor de valori mobiliare, gestionare a sistemului de decontare a valorilor mobiliare, de clearing și decontare a valorilor mobiliare de stat și certificatelor emise de către Banca Națională a Moldovei. Începând cu 1 mai 2019, Depozitarul central unic desfășoară activități și în privința instrumentelor financiare definite la art.4 din *Legea nr.171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital*.

Sediul Băncii este situat pe bd. Grigore Vieru nr.1, Chișinău, Republica Moldova, iar al Depozitarului central unic al valorilor mobiliare este amplasat pe bd. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, nr. 57/1, Chișinău, Republica Moldova.

Aceste situații financiare consolidate condensate sunt întocmite pentru grupul Banca și filiala acesteia, numite în continuare pe parcursul situațiilor financiare consolidate "Bancă" în cazul în care nu se menționează separat filiala.

2. Baza de întocmire

Situațiile financiare consolidate condensate ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardul Internațional de Contabilitate 34 (IAS 34) *Raportarea financiară interimară*, cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei* și ale *Legii cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare*, și cuprind activitatea Băncii Naționale și ale filialei.

2. Baza de întocmire (continuare)

Situațiile financiare consolidate condensate nu cuprind toate informațiile și dezvoltările solicitate în Situațiile financiare consolidate anuale, și trebuie analizate împreună cu Situațiile financiare consolidate pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019, întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF).

Situațiile financiare consolidate condensate sunt întocmite ținând cont de principiul continuității activității și sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), unitatea monetară a Republicii Moldova, rotunjite la cea mai apropiată valoare exprimată în mii lei. Banca menține conturile și registrele sale în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare* și întocmește Situațiile financiare consolidate condensate în conformitate cu acestea.

Situațiile financiare consolidate condensate sunt întocmite în baza convenției costului istoric sau costului amortizat, cu excepția activelor financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, care sunt evaluate la valoarea justă.

Datorită specificului Băncii, categoriile activelor financiare prezentate în Bilanțul contabil consolidat au fost dezvoltate utilizând alte denumiri decât cele prevăzute de SIRF 9 „Instrumente financiare”. Această prezentare oferă o înțelegere mai adecvată a activelor și obligațiilor financiare ale Băncii, considerând specificul activității acesteia.

Totodată, fiecare poziție de active și obligațiuni financiare din Bilanțul contabil consolidat corespunde unor anumite categorii clasificate în conformitate cu SIRF 9 „Instrumente financiare”, acestea fiind expuse în notele la Situațiile financiare consolidate condensate.

În conformitate cu paragraful 10 al SIC 1 „Prezentarea situațiilor financiare”, Banca a ales să păstreze denumirea „Situația consolidată a rezultatului global ” și „Bilanțul contabil consolidat” ca și în situațiile financiare din anii precedenți, reflectând mai bine așteptările utilizatorilor Situațiilor financiare consolidate condensate dar și asigurând consecvența prezentării informațiilor față de anii precedenți.

Estimări și raționamente contabile semnificative

Întocmirea Situațiilor financiare consolidate condensate în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară impune conducerea să recurgă la estimări, prezumții și raționamente în determinarea sumelor înregistrate în Situațiile financiare consolidate condensate. Rezultatele actuale pot fi diferite de aceste estimări. Estimările și prezumțiile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea și în toate perioadele viitoare afectate. Aceste estimări și raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii Situațiilor financiare consolidate condensate.

Informațiile privind raționamentele efectuate în aplicarea politicilor contabile care au cel mai semnificativ impact asupra valorilor recunoscute în aceste situații financiare consolidate condensate sunt următoarele:

a. Clasificarea activelor financiare

Clasificarea activelor financiare conform SIRF 9 implică identificarea și evaluarea modelului de afaceri în care se încadrează activele deținute și evaluarea aspectului dacă termenii contractuali ai instrumentului financiar reprezintă doar plăți de principal și dobândă (testul ”DPPD” sau ”SPPI”).

2. Baza de întocmire (continuare)

b. Estimarea pierderilor din creditare așteptate

Aplicarea modelului pierderilor din creditare așteptate implică asumarea și aplicarea raționamentelor și prezumțiilor semnificative în determinarea "creșterii semnificative a riscului de credit" de la recunoașterea inițială a activului, incorporarea condițiilor economice viitoare în modelele de depreciere, precum și selectarea și aprobarea modelelor utilizate în evaluarea pierderilor așteptate din creditare. Detaliile privind estimările și raționamentele utilizate în determinarea pierderilor din creditare așteptate ale instrumentelor financiare sunt prezentate în Nota 4.

Informațiile privind prezumțiile și incertitudinile estimărilor care au un risc semnificativ al unor ajustări materiale asupra Situațiilor financiare consolidate condensate pentru perioada de raportare sunt:

- **Pierderi din creditare așteptate**

Prezumțiile semnificative aferente modelului pierderilor din creditare așteptate pentru activele evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (în continuare AERG) și activele evaluate la cost amortizat sunt datele de intrare ale modelelor de depreciere aprobate, inclusiv incorporarea condițiilor economice viitoare.

- **Valoarea justă a instrumentelor financiare**

Atunci când valoarea justă a activelor și obligațiilor financiare înregistrate în Bilanțul contabil consolidat nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. Datele utilizate în aceste modele pot fi luate de pe alte piețe active existente, dacă este cazul. Dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ analiza datelor aferente lichidității și aplicarea modelelor acceptate de conducerea Băncii. Detaliile privind valoarea justă a instrumentelor financiare deținute de către Bancă sunt prezentate în Nota 10.

2.1 Reclasificări și retratări

Situația fluxurilor de mijloace bănești

În vederea asigurării transparenței, concordanței și relevanței prezentării fluxurilor de numerar, Conducerea Băncii Naționale a decis modificarea metodei de prezentare a fluxurilor de mijloace bănești, aplicând metoda indirectă clasică. În aceste condiții, a fost utilizat profitul net ca punct de plecare pentru prezentarea fluxurilor de numerar operaționale, care a fost ajustat cu efectele tranzacțiilor de natură nemonetară, amânările sau angajamentele de plăți sau încasările în numerar din activitatea operațională, și modificările survenite pe parcursul perioadei în activele și datoriile operaționale.

Pentru asigurarea comparabilității cu perioada precedentă, situația individuală a fluxurilor de mijloace bănești la 30 iunie 2019 a fost revăzută și prezentată conform aceleiași metode utilizată la data de raportare 30 iunie 2020.

3. Politici contabile semnificative

Politicile contabile aplicate în întocmirea acestor Situații financiare consolidate condensate corespund cu cele aplicate în anul de raportare precedent, cu excepția noilor amendamente și standarde adoptate în perioada de raportare curentă, dezvăluite mai jos.

Standarde și interpretări emise, intrate în vigoare în perioada de raportare

Anumite amendamente și interpretări la standardele existente au intrat în vigoare în Semestrul I al anului 2020:

- Amendamente la SIRF 9 *Instrumente financiare*, SIC 39 *Instrumente financiare recunoaștere și evaluare* și SIRF 7 *Instrumente financiare informații de furnizat* – reforma indicelui ratei dobânzii ca o reacție la efecte potențiale generate de reforma IBOR;
- Amendamentele la SIRF 3 *Combinări de întreprinderi* – definiția de "business";
- Amendamentele la SIRF 16 *Arenda* – recunoașterea și contabilizarea concesiunilor de chirie legate de pandemia COVID 19;
- Amendamentele la SIC 1 *Prezentarea situațiilor financiare* și SIC 8 *Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori* – definirea noțiunii de "materialitate";
- Amendamentele la *Cadrul general conceptual de raportare financiară*;

Considerând natura operațiunilor Băncii și impactul nesemnificativ asupra Situațiilor financiare consolidate condensate, modificări la politicile contabile sau alte ajustări retrospective ca rezultat al adoptării acestor standarde și interpretări emise nu au fost aplicate.

Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare

Considerând natura operațiunilor Băncii, se estimează că prevederile standardelor sau amendamentelor emise, dar care încă nu au intrat în vigoare la data de raportare, nu vor avea un impact semnificativ asupra Situațiilor financiare consolidate condensate.

4. Managementul riscului

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor

Pe parcursul desfășurării activității sale, Banca este expusă la o serie de riscuri de natură operațională și financiară. În această notă este prezentată informația despre expunerile Băncii la riscuri, politicile și procesele Băncii pentru evaluarea și monitorizarea riscurilor aferente instrumentelor financiare.

În vederea diminuării efectului (impactului și probabilității) materializării riscurilor, Banca promovează un management al riscurilor bazat pe principiile modelului clasic „*trei linii de apărare*” (bazat pe standardele COSO aferente sistemului de control intern și gestiunii riscurilor într-o entitate). În cadrul acestui model, fiecare linie are importanța sa în procesul de guvernare corporativă a Băncii, de asigurare a unui sistem adecvat de control intern și gestiune a riscurilor.

Prima linie de apărare deține și gestionează riscurile și este reprezentată de subdiviziunile Băncii care sunt și "proprietarii" riscurilor. Șefii subdiviziunilor (managerii de linie) poartă responsabilitate pentru identificarea și gestionarea riscurilor inerente proceselor de activitate ale căror proprietari sau participanți sunt.

Linia a doua de apărare reprezintă funcțiile de organizare a procesului de gestiune a riscurilor, care facilitează și monitorizează implementarea eficientă a gestiunii riscurilor de către managerii de linie. Este independentă față de managerii de linie și raportează către organele de conducere.

Linia a treia de apărare este reprezentată de auditorii interni, care oferă o asigurare independentă rezonabilă organelor de conducere și managerilor de linie privind adecvarea și eficacitatea guvernantei, gestionării riscurilor și controalelor interne, inclusiv modul în care prima și a doua linie de apărare ating obiectivele de gestionare a riscurilor. Auditul intern este subordonat și raportează Consiliului de supraveghere.

Organele de conducere ale Băncii implementează modelul celor trei linii de apărare și asigură că acesta reflectă procesul de gestiune a riscurilor și control intern al băncii.

Prin prisma atribuțiilor stabilite, *Consiliul de supraveghere* este responsabil de adoptarea standardelor sistemului de control intern, verificarea și evaluarea continuă a funcționării lui și a elementelor acestuia. Respectiv, pentru realizarea atribuțiilor menționate, Consiliul de supraveghere este asistat de către Comitetul de audit, care la rândul său furnizează consultanță/avize aferent monitorizării proceselor de raportare financiară a Băncii Naționale a Moldovei și a eficienței sistemului de control intern și management al riscurilor. Metodologia de elaborare, implementare și menținere a sistemului de gestiune a riscurilor, este aprobată de către Consiliul de supraveghere al Băncii. Politicile de gestionare a riscurilor conțin modul de identificare, evaluare, gestionare și instrumentele de monitorizare a riscurilor cu raportarea directă, periodică sau la necesitate, organelor de conducere a Băncii. Actele normative aprobate de către Consiliul de supraveghere al Băncii, ce stau la baza guvernării corporative, promovează și dezvoltă mediul de control al Băncii, subliniind importanța pe care organele de conducere a Băncii o atribuie controlului intern. Astfel este asigurată conștientizarea și respectarea de către angajați a atribuțiilor și obiectivelor de bază ale Băncii, precum și a funcțiilor și normelor de conduită individuale.

Auditarea și evaluarea Sistemului de control intern și de management al riscurilor în Bancă reprezintă un element al controlului managerial și ține de competența Departamentului audit intern. Rezultatele auditului intern și recomandările oferite sunt transmise subdiviziunilor auditate și conducerii executive în vederea punerii în aplicare a recomandărilor de audit, diminuării riscurilor asociate, cu raportarea ulterioară către Comitetul de audit/ Consiliul de supraveghere al Băncii.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul operațional

Riscul operațional (ROp) implică un potențial impact financiar, de activitate și/sau reputațional pentru Bancă, care derivă sau este condiționat de activități inadecvate sau eșuate ale guvernării interne, proceselor de activitate, persoanelor, sistemelor, infrastructurii, legislației, comunicării sau schimbării mediului extern.

Managementul riscului operațional al Băncii se bazează pe gestiunea proceselor și este parte integră a guvernării corporative, proceselor și activității de fiecare zi. Managementul riscului operațional include politici și proceduri, responsabilități impuse tuturor nivelurilor ierarhice și măsurile de control intern specifice fiecărui proces de activitate al Băncii. Acestea sunt stabilite în *Cadrul privind gestiunea riscurilor operaționale în Banca Națională a Moldovei*, aprobat de către Consiliul de supraveghere.

Modelul guvernării riscului operațional este unul *distribuit* și se bazează pe modelul clasic "trei linii de apărare" al sistemului de control intern și gestiunii riscurilor.

Conducătorii subdiviziunilor structurale ale Băncii (managerii de linie) sunt responsabili pentru elaborarea, dezvoltarea, implementarea și menținerea sistemului de control intern pentru procesele gestionate. Totodată asigură identificarea, evaluarea, reducerea și monitorizarea riscurilor aferente proceselor desfășurate, precum și continuitatea proceselor.

Funcția de organizare a gestiunii riscurilor asigură cadrul metodologic unitar al sistemului de gestiune a riscurilor operaționale, facilitează și coordonează procesul de gestiune a riscurilor operaționale realizat de către subdiviziuni, oferă transfer de cunoștințe, asistență și consultanță în domeniu. Această funcție, de asemenea, elaborează profilul de risc operațional al băncii, cu raportarea trimestrială către Comitetul de risc și anuală către organele de conducere.

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru implementarea cadrului de gestionare a riscurilor operaționale și monitorizează eficiența acestuia prin intermediul *Comitetului de risc*.

Scopul *Comitetului de risc*, ca parte a liniei a doua de apărare, este asistarea Comitetului executiv în vederea asigurării unei supravegheri directe obiective asupra managementului eficient al sistemului de gestiune a riscurilor operaționale în Bancă. Comitetului de risc îi este delegată autoritatea de a supraveghea zonele de risc, procedurile și instrumentele utilizate pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor operaționale, schimbările în nivelurile de risc și impactul aferent, răspunsurile la risc. *Comitetul de risc* este responsabil față de Comitetul executiv.

În contextul gestiunii riscurilor operaționale, *funcției de management al continuității activității și securității informației* îi revin responsabilitatea de elaborare și implementare a standardelor, politicilor de securitate a informației și continuitate a activității, planurilor de răspuns la incidente și reluarea funcțiilor operaționale esențiale în termenele prestabilite; organizarea procesului de gestiune a riscurilor de continuitate a proceselor, tehnologiilor informaționale și securitate a informației de către proprietarii proceselor de activitate; gestionarea incidentelor majore și situațiilor excepționale de continuitate și securitate a informației și monitorizarea procesului de gestiune a incidentelor. Gestiunea riscurilor operaționale face parte din procesele de guvernare și suport ale Băncii.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul operațional

Măsuri întreprinse în scopul asigurării continuității activității operaționale a Băncii și minimizării riscului operațional în contextul factorului extern epidemiologic COVID-19

În scopul asigurării pentru angajați a condițiilor de sănătate în muncă în contextul riscului epidemiologic prin infecția cu COVID-19, precum și în scopul asigurării continuității activității operaționale a Băncii au fost întreprinse măsuri precum:

- reorganizarea muncii angajaților Băncii în scopul diminuării riscului de infectare COVID-19 prin: atragerea la serviciu doar a personalului strict necesar pentru asigurarea continuității activității operaționale a Băncii, a cărei activitate necesită prezența obligatorie la locul de muncă; organizarea muncii la domiciliu pentru angajații, a căror activitate nu necesită prezența obligatorie la locul de muncă; organizarea muncii angajaților în cicluri periodice; instituirea regimului de staționare pentru angajații activitatea cărora nu poate fi temporar continuată; asigurarea salariaților responsabili de continuitatea proceselor critice cu transport către și de la sediul Băncii; aplicarea moratoriului asupra deplasărilor angajaților Băncii;
- suspendarea organizării evenimentelor publice de către Bancă, precum și participarea reprezentanților Băncii la evenimente publice organizate de către terți;
- aplicarea măsurilor sporite de protecție, de dezinfectare și decontaminare, precum și de asigurare a igienei și curățeniei, în special în locurile de prezență sporită a angajaților;
- înăsprirea procedurilor de rutină cu privire la stocarea și procesarea bancnotelor și monedelor primite din circulație prin izolarea acestora pe o perioadă de minim 14 zile în condiții anumite, înainte de a fi procesate și repuse în circulație;
- minimizarea contactului fizic între angajați prin promovarea comunicării la distanță și digitalizarea proceselor inclusiv în scopul diminuării fluxului documentației pe suport hârtie.

Implementarea acestor măsuri a contribuit semnificativ la:

- asigurarea continuității activității BNM în toate domeniile sale de activitate în perioada stării de urgență condiționată de infecția cu virusul COVID-19, fără întreruperi;
- gestiunea riscurilor operaționale generate de factorul extern epidemiologic COVID-19 în limita de toleranță aprobată de Consiliul de supraveghere, acestea
- asigurarea cu personal suficient pentru toate activitățile BNM.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul operațional (continuare)

Totodată, schimbările și limitările impuse de situația epidemiologică au avut următorul impact:

- diminuarea cheltuielilor de remunerare, urmare a compensării a 2/3 din salariul de bază personalului aflat în regim de staționare;
- diminuarea cheltuielilor de deplasare și dezvoltare profesională a angajaților BNM, considerând restricționarea deplasării peste hotarele țării și trecerea evenimentelor de instruire în regim on-line;
- scăderea ușoară a numărului de angajați activi, urmare a unei viteze reduse a proceselor de recrutare în perioada declarării stării de urgență (până la 15 mai 2020);
- diminuarea cheltuielilor de reprezentanță și protocol, considerând anularea evenimentelor externe, dar și interne;

La fel, situația epidemiologică a generat și unele cheltuieli administrative suplimentare legate de asigurarea igienei și siguranței personalului.

Riscul financiar

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru stabilirea și supravegherea cadrului de gestionare a riscurilor instrumentelor financiare, inclusiv prin intermediul Comitetului de investiții, modul de creare și funcționare al căruia se stabilește de Consiliul de supraveghere.

Comitetul de investiții are drept atribuții elaborarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscurilor în ariile de responsabilitate specifice, raportând cu regularitate Comitetului executiv rezultatele activității. Comitetul executiv are drept atribuții: stabilirea orizontului investițional; a compoziției valutare normative a rezervelor internaționale; a ratingului minim în care pot fi efectuate investițiile; aprobarea benchmark-urilor strategice, duratelor și devierilor admisibile ale acestora pentru fiecare sub-portofoliu; aprobarea limitelor maxime pe instrumente și contrapărți/emitenți; adoptarea deciziilor cu privire la transmiterea în gestionare externă a unei părți din rezervele internaționale ale statului.

Comitetul de investiții are următoarele atribuții: analiza și monitorizarea riscurilor investiționale, inclusiv a riscului de credit, analiza evoluțiilor ratingurilor contrapărților autorizate pentru efectuarea operațiunilor, precum și ratingurilor emitenților valorilor mobiliare în valută străină; determinarea strategiei investiționale pe termen scurt și mediu; analiza evoluțiilor și prognozelor aferente pieței valutare interne și piețelor financiare internaționale, analiza performanței portofoliului de investiții, stabilirea structurii valutare a fiecărui subportofoliu și devierile admisibile, aprobarea și revizuirea la necesitate a listei contrapărților autorizate pentru efectuarea tranzacțiilor. Comitetul de investiții a analizat politicile de clasificare a instrumentelor financiare conform SIRF 9 începând cu 1 ianuarie 2018 și a pierderilor din creditare așteptate (*metoda ECL*), inclusiv monitorizează pe parcursul anului evoluția pierderilor așteptate conform metodologiei agreate.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Direcția monitorizarea riscurilor și raportare este responsabilă de gestionarea și raportarea riscurilor investiționale, conform reglementărilor aprobate de către Comitetul executiv și Comitetul de investiții, inclusiv privind pierderile din creditare așteptate conform metodei ECL și validările periodice și testarea istorică (back-testing), identificarea creșterilor semnificative ale riscului de credit și incorporarea informațiilor economice viitoare.

Atribuțiile de promovare a politicii monetare și valutare, având drept scop îndeplinirea obiectivului fundamental al Băncii care este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, sunt realizate de Comitetul executiv la ședințele cu privire la promovarea politicii monetare.

Activitatea de gestionare a riscului desfășurată în cadrul Băncii este reglementată prin instrucțiuni și proceduri interne, și este monitorizată de conducerea executivă a Băncii, care analizează problemele legate de politica monetară, investițională și cea valutară a Băncii.

În conformitate cu articolele 5, 16, 53 și 71 ale *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului (denumite și "rezervele internaționale"), efectuează operațiuni valutare folosind activele rezervelor valutare și le menține la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare ale statului.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare, Banca asigură un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Politica investițională a Băncii este prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, punând accent pe lichiditate și siguranță.

În cadrul gestionării rezervelor valutare, Banca investește în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen în valută străină și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare: supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale (emise de guvernul SUA, guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene, alți emitenți guvernamentali), non-guvernamentale (emise de agenții).

Începând cu luna iulie 2013 în cadrul colaborării cu Banca Mondială, gestiunea rezervelor valutare se efectuează prin metoda Alocării Strategice a Activelor (ASA). Alocarea strategică a activelor implică o viziune de gestionare a activelor valutare pe termen lung, orientată spre atingerea nivelului optim de rentabilitate și risc.

În contextul ASA, rezervele internaționale sunt divizate în trei tranșe în bază de obiectivele și reglementările specifice, această abordare asigurând realizarea mai eficientă a obiectivului stabilit.

Tranșa curentă reprezintă o parte din rezervele internaționale care se utilizează pentru acoperirea necesităților de mijloace bănești pentru efectuarea intervențiilor de vânzare a valutei străine pe piața valutară internă, plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și altor plăți în valută străină pe parcursul unei luni.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Tranșa de lichiditate asigură acoperirea valorii medii a cel puțin 3 luni de import de mărfuri și servicii (calculată în baza datelor istorice pentru ultimii 4 ani și în baza prognozei importurilor pentru anul viitor) precum și plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an. În cazul în care tranșa de lichiditate depășește 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, excedentul de rezerve poate fi utilizat pentru completarea tranșei de investiții. Partea rezervelor ce este transmisă în gestionare externă de asemenea se include în tranșa de lichiditate. Tranșa de lichiditate poate să acopere mai puțin de 3 luni de import, precum și volumul plăților aferente datoriei externe a Băncii, a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, atâ timp cât tranșa de investiții nu va conține alte active decât portofoliul de valori mobiliare evaluate la cost amortizat și aur, iar mijloacele încasate la scadența valorilor mobiliare din portofoliul evaluat la cost amortizat vor fi reinvestite în tranșa de lichiditate.

Tranșa de investiții reprezintă totalitatea rezervelor internaționale cu excepția activelor ce fac parte din tranșa curentă și tranșa de lichiditate. Tranșa de investiții permite investirea în instrumente cu termen mai lung și optimizarea profitului. Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat și investițiile în aur fac parte din tranșa de investiții.

Tranșele sunt compuse din portofolii în diferite valute și diferite instrumente financiare, pentru fiecare portofoliu a fost selectat un benchmark - indice de piață, recunoscut și utilizat pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Alocarea strategică în tranșe reprezintă elementul fundamental în determinarea modelelor de gestiune a activelor financiare în valută străină ("**modelele de afaceri**") potrivit cerințelor de clasificare conform SIRF 9. Alocarea strategică a activelor este un proces complex și durabil, care este revizuit periodic.

Un element esențial în procesul de gestionare a rezervelor valutare constituie managementul riscului investițional, inclusiv riscului de credit, ce se realizează prin impunerea unor limite aferente investițiilor. Procedurile de management al riscurilor rezervelor valutare prevăd stabilirea și monitorizarea corespunderii limitelor pe instrumente investiționale, contrapărți /emitenți individuali, în dependență de rating, de deviere față de benchmark-urile stabilite, limitelor de durată, limite în dependență de termenul investiției, precum și de compoziție valutară.

Cadrul normativ aferent gestionării riscurilor financiare este în mod curent actualizat, în dependență de evoluțiile pieței, politicii sau structurii Băncii, etc.

Principalele categorii de riscuri financiare, la care Banca este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii și riscul valutar. Structura activelor și obligațiunilor depinde în principal de natura funcțiilor legale ale Băncii Naționale a Moldovei și nu neapărat de aspectele comerciale. Banca nu utilizează instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscului financiar. În același timp, Banca controlează permanent expunerea sa față de riscuri, prin diverse tehnici de gestionare a riscului.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Impactul răspândirii virusului Covid-19 asupra poziției și performanței financiare

Răspândirea rapidă a virusului Covid-19 a determinat autoritățile monetare la nivel mondial să utilizeze un spectru larg de măsuri și să ia decizii de politică monetară în vederea atenuării efectelor pandemiei asupra economiilor. Totodată, incertitudinea persistă, fiind determinată de incapacitatea de a prognoza traiectoria ulterioară de propagare, cât și impactul economic și timpul necesar pentru recuperare.

În acest context, Banca s-a aliniat practicii internaționale, a reacționat prompt, direcționând spectrul instrumentelor de politică monetară spre diminuarea efectelor Covid-19 asupra economiei naționale, asigurarea stabilității sectorului bancar și consolidarea nivelului de lichidități pentru a impulsiona relansarea economică.

Impactul acestor evoluții s-a răsfrânt și asupra performanței financiare a Băncii prin prisma diminuării rentabilității rezervelor valutare pe de o parte și modificării obligațiunilor monetare și diminuarea costurilor de politică monetară pe de altă parte.

Din perspectiva riscului de credit, Banca a continuat promovarea unei politici investiționale prudente, aplicând diversificarea portofoliului și evitând expunerile concentrate. Grație bonității financiare înalte a emitenților și entităților față de care are expuneri, pe parcursul semestrului I nu s-a înregistrat o deteriorare semnificativă a calității de credit sau a capacității de onorare a obligațiilor de plată a acestora. Banca continuă să monitorizeze zilnic informații relevante cu privire la debitori pentru a identifica din timp eventuale riscuri financiare și a reacționa corespunzător.

Din perspectiva riscului de lichiditate, Banca dispune de suficiente lichidități, atât în moneda națională, cât și în valută străină. Lichiditatea în moneda națională este asigurată prin dreptul exclusiv de emisiune monetară. Lichiditatea în valută este asigurată prin nivelul suficient al rezervelor valutare și o cotă semnificativă a deținerilor la vedere. În pofida intervențiilor nete de vânzare din prima jumătate a anului, realizate în scopul atenuării fluctuațiilor excesive ale cursului de schimb pe fondul dezechilibrelor temporare între cererea și oferta de valută pe piața valutară internă, Activele oficiale de rezervă continuă să asigure un nivel suficient de acoperire a importurilor de mărfuri și servicii (5,9 luni de importuri viitoare).

4.2 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor generate ca rezultat al neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către contrapărți. Expunerea maximă a Băncii la riscul de credit, fără a considera valoarea garanției, este reflectată în valoarea contabilă a activelor financiare. Riscul de credit aferent efectuării tranzacțiilor în scopul gestionării rezervelor valutare este monitorizat prin selectarea instrumentelor investiționale cu lichiditate înaltă și un grad minim de risc, precum și stabilirea limitelor pe investiții și a controlului zilnic al acestora.

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Un element esențial al gestionării riscului de credit aferent rezervelor valutare este efectuarea de către Bancă a investițiilor în scopul gestionării rezervelor valutare în contrapărți sigure cu bonitate înaltă pe termen lung (rating mediu minim A-1), stabilită de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings) și autorizate de Bancă pentru tranzacțiile respective.

În gestionarea riscului de credit aferent activelor în moneda națională, Banca nu utilizează ratingurile pe termen lung stabilite de agențiile internaționale de rating, ci aplică procedee interne de monitorizare a expunerilor la riscul de credit și sistemele de rating interne.

Pentru a diminua expunerea la riscul de credit asociat creditelor acordate băncilor licențiate, Banca monitorizează permanent calitatea portofoliului de credite, evaluând periodic modificarea ratingurilor interne în clasificarea debitorilor, evenimentele ce pot provoca pierderi, inclusiv factorii macroeconomici viitori, indicatorii financiari ai băncilor, inclusiv încălcarea condițiilor contractuale (neonorarea obligației de plată a principalului sau a dobânzii), înrăutățirea stării financiare a debitorului și probabilitatea falimentului acestuia, renegocierea condițiilor și/sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și/sau a dobânzilor aferente în legătură cu dificultățile financiare ale debitorului cauzate de motive economice, juridice etc.

Suplimentar, expunerea la riscul de credit este diminuată prin gajul constituit de băncile licențiate, care trebuie să acopere suma totală a creditelor acordate de Bancă, dobânda și alte plăți aferente. La determinarea valorii activelor - garanție sunt aplicate măsuri de control al riscurilor în scopul protejării Băncii împotriva riscului pierderilor financiare din cauza nerambursării creditului de către o bancă. Banca evaluează calitatea și valoarea activelor oferite de bănci ca garanții la acordarea creditelor, lunar și la necesitate mai frecvent.

Riscul de credit asociat cu creditele „overnight” se gestionează zilnic prin utilizarea limitelor de politică monetară care conform actelor normative în vigoare, în caz de necesitate, permit reducerea până la zero a sumelor creditelor ce pot fi acordate de Bancă către băncile licențiate în cadrul facilităților permanente și prin asigurarea cu valori mobiliare de stat și certificate emise de Bancă care au un grad înalt de lichiditate.

Pentru a reduce expunerea la riscul de credit aferent creditelor acordate personalului Băncii, Banca solicită salariatului garantarea creditului cu gaj sau alte garanții.

---

¹ Ratingurile sunt exprimate în formatul utilizat de agențiile Standard & Poor's și Fitch Ratings. Dat fiind faptul că agenția de rating Moody's utilizează un alt format de exprimare a ratingurilor, acestora li se atribuie echivalente Standard & Poor's sau Fitch Ratings, utilizând tabele de concordanță.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

4. Managementul riscului (continuare)
4.2 Riscul de credit (continuare)

Tabelul expus în continuare reprezintă activele financiare ale Băncii deținute la 30 iunie 2020 în baza ratingului pe termen lung:

Ratingul pe termen lung ¹	Numerar și plasamente pe termen scurt		Active în organizații financiare internaționale		Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova ²		Credite acordate băncilor și altor persoane		Valori mobiliare investiționale		Alte active financiare		Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	8 169 506	-	4 091 210	-	-	-	-	-	25 919 092	-	-	-	38 179 808
AA+	-	-	-	-	-	-	-	-	1 801 102	-	-	-	1 801 102
AA	4 851 552	-	-	-	-	-	-	-	673 228	-	-	-	5 524 780
AA-	-	-	-	-	-	-	-	-	870 843	-	-	-	870 843
A+	7 296 518	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7 296 518
A	5 353 672	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5 353 672
A-	7 674	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7 674
BBB-	1 156	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 156
Neaplicabil	2 700	72 354	-	-	15 285 092	-	18 400	-	-	-	1 740	-	15 380 286
Total	25 682 778	72 354	4 091 210	4 091 210	15 285 092	18 400	18 400	29 264 265	1 740	1 740	74 415 839		

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

² Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de Bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil”. Totodată, la situația din 30 iunie 2020, agenția internațională de rating Moody's menține pentru Republica Moldova nivelul de rating B3 (la 31 decembrie 2019: nivelul de rating B3).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Pentru cuantificarea riscului de credit la investițiile efectuate în valută străină se calculează valoarea riscului de credit aplicat portofoliului de investiții în baza coeficienților de default determinați de către agenția Standard&Poor's, pentru fiecare tip de rating, investițiile fiind divizate în zece categorii, conform coeficienților de default, pe scadențe anuale până la zece ani, inclusiv.

La situația din 30 iunie 2020 expunerea la riscul de credit al portofoliului de investiții total cuantificat în baza coeficienților de default determinat de agenția Standard & Poor's este prezentată după cum urmează:

	Evaluat la cost		La valoarea		Total		Ponderea în portofoliu, %
	amortizat		justă prin AERG				
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
30 iunie 2020	12 520	727	914	53	13 434	780	0,02
31 decembrie 2019	11 800	686	819	48	12 619	733	0,02

Pentru a evalua diversificarea portofoliului activelor financiare și a estima riscul de credit în funcție de aria geografică se prezintă clasificarea activelor Băncii în dependență de țara de investiție, cu excepția numerarului, aurului monetar și investițiilor în filiale și alte active financiare, care se clasifică în funcție de țara de origine:

Țara	30 iunie	Ponderea	31 decembrie	Ponderea
	2020		2019	
	MII LEI	%	MII LEI	%
SUA	24 344 391	32,71	19 398 743	26,92
Marea Britanie	10 103 265	13,58	5 544 725	7,69
Franța	7 721 384	10,38	6 753 330	9,37
Organizații Financiare Internaționale	5 938 966	7,98	6 591 527	9,15
Germania	4 894 438	6,58	5 186 266	7,20
Olanda	2 963 439	3,98	6 631 264	9,20
Suedia	1 166 311	1,57	189 804	0,26
Canada	905 395	1,22	325 518	0,45
Singapore	345 862	0,46	2 068 551	2,87
Austria	276 464	0,37	362 676	0,50
Norvegia	277 066	0,37	241 917	0,34
Finlanda	92 947	0,12	2 364 409	3,28
Belgia	4 413	0,01	4 353	0,01
Luxemburg	-		1 039 554	1,44
Alte țări	1 212	0,00	68	0,00
Moldova	15 380 286	20,67	15 359 402	21,32
Total active financiare	74 415 839	100	72 062 107	100,00

La articolul „Organizații Financiare Internaționale”, ponderea esențială o deține cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în moneda națională, care s-a majorat, la data de 17 februarie 2016, cu 49,3 milioane XDR, de la 123,2 milioane XDR la 172,5 milioane XDR.

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
 Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

De asemenea, pentru evaluarea diversificării portofoliului activelor și estimarea riscului de credit în funcție de sectorul investițional se prezintă clasificarea activelor Băncii în dependență de sectorul investițional:

Sector investițional	30 iunie 2020	Pondere	31 decembrie 2019	Pondere
	MII LEI	%	MII LEI	%
Bănci centrale din străinătate	12 668 139	17,02	12 757 938	17,70
Bănci comerciale din străinătate	13 004 871	17,48	10 643 753	14,77
Guverne din străinătate	21 923 666	29,46	18 818 998	26,12
Guvernul Republicii Moldova	15 285 092	20,54	15 273 002	21,19
Organizații Financiare Internaționale	5 938 966	7,98	6 591 527	9,15
Agenții Guvernamentale străine	5 499 911	7,39	7 890 490	10,95
Alte active financiare	95 194	0,13	86 399	0,12
Total active financiare	74 415 839	100,00	72 062 107	100,00

Prezentarea activelor financiare după clasificarea și determinarea pierderilor din depreciere așteptată:

Sector investițional	30 iunie 2020	Stadiul ECL	1 ianuarie 2020	Stadiul ECL
	MII LEI		MII LEI	
Bănci centrale din străinătate	12 668 139	1	12 757 938	1
Bănci comerciale din străinătate	13 004 871	1	10 643 753	1
Guverne din străinătate	21 923 666	1	18 818 998	1
Guvernul Republicii Moldova	15 285 092	1	15 273 002	1
Organizații Financiare Internaționale	5 938 966	1	6 591 527	1
Agenții Guvernamentale străine	5 499 911	1	7 890 490	1
Alte active financiare	95 194	1	86 399	1
Total active financiare	74 415 839	1	72 062 107	1

Pe parcursul perioadei de gestiune nu au fost identificate creșteri semnificative a riscului de credit asociat activelor financiare deținute de Bancă. De asemenea nu au existat premise de migrare din stadiul inițial de recunoaștere spre unul inferior sau recunoașterea default-ului contrapărții.

Considerând scenariile aplicate în determinarea pierderilor din depreciere preconizate, pierderile din depreciere estimate au fost determinate ca fiind nemateriale sau în cazul unor instrumente fiind egale cu zero și nu au fost înregistrate în situațiile financiare consolidate.

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul că Banca nu-și va putea onora obligațiile de plată devenite scadente. Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii.

Riscul de lichiditate se gestionează zilnic și în dinamică prin monitorizarea limitelor investiționale stabilite prin regulamentele interne, hotărârile Comitetului executiv și deciziile Comitetului monetar. Totodată, monitorizarea riscului de lichiditate se efectuează prin formarea tranșelor investiționale și prin utilizarea unor benchmark-uri stabilite pentru sub-portofoliile de investiții indexate în dependență de tipul instrumentelor și de valuta de investiții. Benchmark-urile folosite sunt indici de piață, recunoscuți și utilizați pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții. Indicii utilizați sunt furnizați de Intercontinental Exchange (ICE), după preluarea activității de furnizare a indicilor de la Bank of America Merrill Lynch, instituție ce calculează și oferă o gamă largă de benchmark-uri recunoscute și utilizate în întreaga comunitate investițională.

Riscul de lichiditate, în cazul portofoliului gestionat intern, cu excluderea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat, este monitorizat permanent de către Bancă prin menținerea unui nivel adecvat al tranșelor în limitele de devieri admisibile și prin limitarea duratei maxime admisibile a portofoliului de investiții, ceea ce nu permite efectuarea investițiilor în instrumente cu scadențe îndelungate. În cazul portofoliului gestionat extern, limitarea riscului de lichiditate se realizează prin prevederile Acordului de consultanță și management investițional, încheiat la 8 decembrie 2010 între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Banca Națională a Moldovei, care a fost prelungit prin HCE nr.168 din 30 decembrie 2015, cu intrarea în vigoare la data de 1 februarie 2016 și care stipulează că investițiile sunt gestionate în concordanță cu un benchmark (indicele ICE Bank of America Merrill Lynch U.S. Treasuries, 0-1 an), astfel încât durata portofoliului este corelată cu durata benchmark-ului. Se permit devieri ale duratei portofoliului de +/- 3 luni față de durata benchmark-ului.

Riscul de lichiditate pentru portofoliul valorilor mobiliare, în valută străină, evaluate la cost amortizat este diminuat prin diversificarea scadenței investițiilor, fiind distribuite în intervalul de la 1 la 5 ani și prin limitarea ponderii acestui portofoliu în portofoliul total al valorilor mobiliare. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare, în valută străină, evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 25% din rezervele internaționale și nivelul tranșei de lichiditate la momentul efectuării investițiilor acoperă 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină, pe parcursul unui an. Lichiditatea este unul dintre criteriile de bază în determinarea componenței activelor valutare. Acest fapt reflectă necesitatea potențială de a transforma rezervele valutare în lichidități în scopuri de intervenție, în cazul în care apar așa necesități. Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, deținute de Bancă sunt instrumente cu un grad înalt de lichiditate, ceea ce ar însemna că ele ar putea fi vândute, în caz de necesitate, înainte de scadență.

Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și deținute de Bancă pe parcursul semestrului I al anului 2020, în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Bancă au avut scadența contractuală maximă de 2 ani. La scadență, începând cu anul 2019, aceste valori mobiliare sunt răscumpărate de Guvern și sunt reemise sub formă de bonuri de trezorerie sau obligațiuni de stat. Valorile mobiliare de stat emise în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată rezultate din garanțiile de stat, au fost obținute de către Bancă la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat cu scadențele de la 1 la 25 ani.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Scadențele activelor și obligațiilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datorile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii.

Analiza activelor și obligațiilor financiare în funcție de scadența contractuală la situația din **30 iunie 2020** este prezentată după cum urmează:

30 iunie 2020	0-3	3-6	6-12	De la 1	De la 2	Mai mult	Scadență	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	la 2 ani	la 5 ani	de 5 ani	nedeterminată	
Active				MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt	19 265 589	6 417 189	-	-	-	-	-	25 682 778
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	72 354	72 354
Active în organizații financiare internaționale	2 970	-	-	-	-	-	4 088 240	4 091 210
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	191 945	411 662	1 902 992	423 846	933 447	11 421 200	-	15 285 092
Credite acordate băncilor și altor persoane	707	699	1 397	2 300	5 520	7 777	-	18 400
Valori mobiliare investiționale	6 685 658	6 161 633	10 828 149	2 755 712	2 833 113	-	-	29 264 265
Alte active	1 740	-	-	-	-	-	-	1 740
Total active financiare	26 148 609	12 991 183	12 732 538	3 181 858	3 772 080	11 428 977	4 160 594	74 415 839
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	27 306 171	27 306 171
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	11 479 950	-	-	-	-	-	-	11 479 950
Disponibilități ale băncilor	18 624 472	-	-	-	-	-	-	18 624 472
CertIFICATE emise de Banca Națională a Moldovei	5 467 866	-	-	-	-	-	-	5 467 866
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	255 457	183 521	412 667	596 928	603 263	710 824	4 089 749	6 852 409
Obligațiuni privind leasingul operațional	413	419	858	1 360	626	-	-	3 676
Alte obligațiuni	102 112	-	-	-	-	-	-	102 112
Total obligațiuni financiare	35 930 270	183 940	413 525	598 288	603 889	710 824	31 395 920	69 836 656
Decalaj	(9 781 661)	12 807 243	12 319 013	2 583 570	3 168 191	10 718 153	(27 235 326)	4 579 183
31 decembrie 2019								
Total active financiare	25 962 460	10 959 122	11 154 965	4 540 184	3 843 751	11 429 546	4 172 079	72 062 107
Total obligațiuni financiare	34 570 168	184 520	467 782	852 215	803 681	690 249	29 968 360	67 536 975
Decalaj	(8 607 708)	10 774 602	10 687 183	3 687 969	3 040 070	10 739 297	(25 796 281)	4 525 132

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

4 Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată analiza obligațiunilor financiare totale, inclusiv sumele dobânzilor viitoare în funcție de scadența contractuală la situația din **30 iunie 2020**. Sumele aferente obligațiunilor viitoare au fost calculate utilizând datele disponibile la **30 iunie 2020** (cursul oficial al leului moldovenesc, ratele dobânzilor la instrumentele monetar-creditar, etc.).

30 iunie 2020	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	27 306 171	27 306 171
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	11 479 950	-	-	-	-	-	-	11 479 950
Disponibilități ale băncilor	18 625 635	-	-	-	-	-	-	18 625 635
CertIFICATE emise de Banca Națională a Moldovei	5 470 505	-	-	-	-	-	-	5 470 505
Obligațiuni față de organizațiile financiare internationale*	261 914	189 535	423 459	615 086	639 459	725 634	4 089 749	6 944 836
Obligațiuni privind leasingul operațional	464	464	928	1 432	636	-	-	3 924
Alte obligațiuni	102 112	-	-	-	-	-	-	102 112
Total obligațiuni financiare	35 940 580	189 999	424 387	616 518	640 095	725 634	31 395 920	69 933 133
31 decembrie 2019								
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	25 852 674	25 852 674
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	7 718 574	-	35 747	97 157	65 590	-	-	7 917 068
Disponibilități ale băncilor	20 984 871	-	-	-	-	-	-	20 984 871
CertIFICATE emise de Banca Națională a Moldovei	5 407 450	-	-	-	-	-	-	5 407 450
Obligațiuni față de organizațiile financiare internationale*	308 762	193 027	453 197	787 477	793 278	711 761	4 115 686	7 363 188
Obligațiuni privind leasingul operațional	462	462	925	1 720	1 272	-	-	4 841
Alte obligațiuni	186 183	-	-	-	-	-	-	186 183
Total obligațiuni financiare	34 606 302	193 489	489 869	886 354	860 140	711 761	29 968 360	67 716 275

*Pentru angajamentele Facilității de creditare extinsă (ECF) (anterior Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF)) primite de la FMI, incluse în obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – iunie 2021 dobânzile aferente nu se calculează.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării prețurilor pieței, chiar dacă aceste schimbări sunt cauzate de factori specifici titlurilor de valoare individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate titlurile de valoare tranzacționate pe piață.

Riscul de piață aferent portofoliului de valori mobiliare investiționale este gestionat și monitorizat în baza metodologiei valorii expuse la risc (VaR), care reprezintă interdependența între variabilele riscului. Banca aplică lunar metodologia VaR pentru a evalua expunerea la riscul de piață aferent pozițiilor pe care le deține și pentru a estima pierderile economice potențiale bazate pe un șir de parametri și asumări pentru diferite modificări ale condițiilor pieței.

Rezultatul evaluării riscului de piață prin metodologia VaR reprezintă pierderea potențială exprimată în unități monetare pentru portofoliul valorilor mobiliare în valută străină cu un grad de confidență de 95% și pentru o perioadă ulterioară de o lună. Acest calcul este furnizat de Sistemul Informațional Bloomberg.

Valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină este prezentată după cum urmează:

	Evaluat la cost amortizat		Evaluat la valoarea justă prin alte AERG		Total		Ponderea în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 30 iunie 2020	59 666	3 463	36 565	2 123	96 231	5 586	0,30
La 31 decembrie 2019	52 398	3 045	21 083	1 225	73 481	4 270	0,25

Cu toate că metodologia VaR este unul din instrumentele de bază pentru evaluarea riscului de piață, estimările pe care se bazează metodologia VaR conțin anumite limitări, după cum este expus mai jos.

- Calculele se efectuează lunar, pentru luna viitoare, luând în considerație portofoliul de la finele lunii de raportare, asumând că nu vor fi efectuate tranzacții.
- Se asumă cu probabilitate de 95% că pierderile nu vor depăși nivelul pierderilor calculate. Astfel, există o probabilitate nesemnificativă de 5% că pierderile efective vor depăși sumele estimate conform metodologiei VaR.
- Calculul se efectuează prin utilizarea datelor istorice astfel încât metodologia ar putea să nu identifice toate rezultatele posibile, în special rezultatele situațiilor excepționale.
- Rezultatul metodologiei VaR depinde de volatilitatea pieței.

Limitările metodologiei VAR se aplică pentru întreg portofoliul valorilor mobiliare în valută străină.

Luând în considerație faptul că metoda VaR arată pierderea maximă cu o anumită probabilitate de realizare (95%), Banca utilizează și un alt indicator de estimare a riscului de piață și anume CVaR, care estimează media pierderilor mai mari decât cele acoperite de gradul de confidență al VaR.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

Astfel, la data de 30 iunie 2020, valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină, calculată prin utilizarea CVaR este prezentată după cum urmează:

	Evalueate la cost amortizat		Evalueate la valoarea justă prin AERG		Total		Ponderea în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 30 iunie 2020	85 175	4 944	50 408	2 926	135 583	7 870	0,42
La 31 decembrie 2019	74 803	4 347	29 823	1 733	104 626	6 080	0,35

4.4.1 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită schimbărilor nivelului ratei dobânzii pe piață.

Modificarea ratelor dobânzii pe piața externă poate avea un impact asupra valorii portofoliului de investiții în valută străină, cât și asupra fluxului de mijloace bănești în viitor.

Cele mai sensibile instrumente la modificarea ratelor dobânzii pe piața externă sunt valorile mobiliare în valută străină, deoarece modificarea ratelor dobânzii afectează prețul acestor active.

Totodată, în rezultatul fluctuațiilor ratelor dobânzii pe piața externă pot apărea divergențe negative dintre ratele dobânzii la portofoliul investițional în valută străină și ratele dobânzii la obligațiunile în valută ale Băncii.

La gestionarea riscului ratei dobânzii cauzat de evoluțiile pe piața externă, o atenție deosebită se acordă principiului diversificării portofoliului de investiții pe scadențe și pe valute.

Ratele medii aplicabile componentelor majore ale Bilanțului contabil au fost dezvăluite în notele la Situațiile financiare consolidate referitoare la aceste componente.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Analiza activelor și obligațiilor financiare la 30 iunie 2020 în funcție de ratele contractuale și data actualizării ratelor dobânzii acestora este prezentată după cum urmează:

30 iunie 2020	0-3 Luni		3-6 luni		6-12 luni		De la 1 la 2 ani		De la 2 la 5 ani		Mai mult de 5 ani		Nepurtătoare de dobândă		Total	
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI		
Active																
Numerar și plasamente pe termen scurt	18 473 112		6 417 189											792 477	25 682 778	
Aur monetar														72 354	72 354	
Active în organizații financiare internaționale	2 970													4 088 240	4 091 210	
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	12 302		242 618		1 902 992		423 801		933 401		11 421 200			348 778	15 285 092	
Credite acordate băncilor și altor persoane	707		4 259		936		1 769		4 799		5 930				18 400	
Valori mobiliare investiționale	6 948 782		5 911 985		10 758 993		2 652 430		2 833 113					158 962	29 264 265	
Alte active														1 740	1 740	
Total active financiare	25 437 873		12 576 051		12 662 921		3 078 000		3 771 313		11 427 130			5 462 551	74 415 839	
Obligațiuni																
Moneda națională în circulație														27 306 171	27 306 171	
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	4 769 223													6 710 727	11 479 950	
Disponibilități ale băncilor	4 688 998													13 935 474	18 624 472	
CertIFICATE emise de Banca Națională a Moldovei	5 467 866														5 467 866	
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	2 106 617		92 513		180 368		194 345		43 785		141 433			4 093 348	6 852 409	
Obligațiuni privind leasingul operațional	413		419		858		1 360		626						3 676	
Alte obligațiuni														102 112	102 112	
Total obligațiuni financiare	17 033 117		92 932		181 226		195 705		44 411		141 433			52 147 832	69 836 656	
Decalaj	8 404 756		12 483 119		12 481 695		2 882 295		3 726 902		11 285 697			(46 685 281)	4 579 183	
31 decembrie 2019																
Total active financiare	26 084 963		10 765 973		10 902 976		4 436 379		3 774 379		11 427 911			4 669 526	72 062 107	
Total obligațiuni financiare	14 583 354		93 026		211 406		392 676		166 115		107 089			51 983 309	67 536 975	
Decalaj	11 501 609		10 672 947		10 691 570		4 043 703		3 608 264		11 320 822			(47 313 783)	4 525 132	

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Aceste active și obligațiuni implică rate fixe ale dobânzilor, cu excepția conturilor curente cu solduri remunerabile care sunt legate de ratele REPO, EONIA, EURIBOR, contului curent la FMI și angajamentele Facilității de Finanțare Extinsă (EFF), la care se aplică rate variabile stabilite săptămânal de FMI.

Pentru a determina riscul ratei dobânzii aferent plasamentelor la vedere și la termen în valută străină, de Bancă sunt calculate veniturile/pierderile posibile asumând o majorare/diminuare cu 0,5 p.p. a ratei dobânzii la aceste instrumente.

Conform soldului mediu al depozitelor la vedere și la termen pentru primele 6 luni ale anului 2020, valoarea veniturilor/pierderilor posibile de la majorarea/diminuarea ratei dobânzii cu 0.5 p.p. este după cum urmează:

	MII LEI	MII USD
Semestrul I, 2020	+/-55 391	+/-3 215
Anul 2019	+/-110 643	+/-6 429

Sensibilitatea prețului valorilor mobiliare din portofoliul de investiții la modificarea ratelor dobânzii este evaluată aplicând PV01. PV01 este o metodă de cuantificare a riscului ratei dobânzii care constă în determinarea diferenței dintre valoarea de piață a portofoliului valorilor mobiliare și valoarea acestuia calculată în cazul modificării ratelor profitabilității cu 0,01 p.p. O modificare a ratei profitabilității cu 0,01 p.p. duce la modificarea invers proporțională a valorii portofoliului calculată aplicând metoda PV01.

La situația din 30 iunie 2020 modificarea ratei profitabilității cu 0,01 p.p. duce la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare cu 2 429 mii lei sau cu 141 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare (la 31 decembrie 2019: 2 416 mii lei sau cu 140 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare).

4.4.2 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul ca valoarea instrumentelor financiare să varieze ca urmare a modificării cursului oficial al leului moldovenesc.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare Banca deține o poziție valutară lungă. Diminuarea riscului valutar se realizează prin aplicarea politicii de diversificare a portofoliului de investiții.

Structura valutară normativă a portofoliului de investiții este stabilită de către Comitetul executiv al Băncii și are drept scop acoperirea riscului valutar printr-o corespondență adecvată a compoziției valutare a activelor și pasivelor, și printr-un orizont investițional acceptabil pentru deservirea obligațiilor externe curente și implementării politicii valutare a statului.

La data de 30 iunie 2020 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, euro - 25%, lira sterlină - 10% (la 31 decembrie 2019 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, euro - 25%, lira sterlină - 10%). Ponderea fiecărei valute în portofoliul de investiții al Băncii poate devia în limita de +/- 10 p.p. de la structura valutară normativă.

La fel, sunt permise investiții în alte valute decât cele indicate în structura valutară normativă cu condiția de a nu depăși 5% din rezervele internaționale.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

La 30 iunie 2020, Banca avea următoarea poziție valutară:

	MDL		USD		EUR		GBP		XDR		Alte valute		Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	
30 iunie 2020													
Active													
Numerar și plasamente pe termen scurt	2 700	10 072 555	11 085 193	4 521 107	-	1 223	25 682 778						
Aur monetar	-	-	-	-	-	72 354	72 354						
Active în organizații financiare internaționale	-	-	-	-	4 091 210	-	4 091 210						
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15 285 092	-	-	-	-	-	15 285 092						
Credite acordate băncilor și altor persoane	18 400	-	-	-	-	-	18 400						
Valori mobiliare investiționale	-	27 860 964	1 151 942	251 359	-	-	29 264 265						
Alte active	1 739	-	1	-	-	-	1 740						
Total active financiare	15 307 931	37 933 519	12 237 136	4 772 466	4 091 210	73 577	74 415 839						
Obligațiuni													
Moneda națională în circulație	27 306 171	-	-	-	-	-	27 306 171						
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5 992 178	3 183 885	2 303 887	-	-	-	11 479 950						
Disponibilități ale băncilor	12 494 272	1 716 517	4 413 683	-	-	-	18 624 472						
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	5 467 866	-	-	-	-	-	5 467 866						
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	1 508	-	-	-	6 850 901	-	6 852 409						
Obligațiuni privind leasingul operațional	2 965	-	711	-	-	-	3 676						
Alte obligațiuni	96 669	2 038	3 405	-	-	-	102 112						
Total obligațiuni financiare	51 361 629	4 902 440	6 721 686	4 772 466	6 850 901	-	69 836 656						
Decalaj	(36 053 698)	33 031 079	5 515 450	4 772 466	(2 759 691)	73 577	4 579 183						
31 decembrie 2019													
Total active financiare	15 297 440	34 899 048	12 124 311	5 559 397	4 119 868	62 043	72 062 107						
Total obligațiuni financiare	52 739 431	2 199 698	5 371 839	3	7 225 993	11	67 536 975						
Decalaj	(37 441 991)	32 699 350	6 752 472	5 559 394	(3 106 125)	62 032	4 525 132						

La situația din 30 iunie 2020, alte valute sunt reprezentate de aur monetar - 72 354 mii lei, ruble rusești - 1 147 mii lei, lei românești - 47 mii lei, coroane norvegiene - 19 mii lei, franci elvețieni - 8 mii lei, și coroane daneze - 2 mii lei.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

Pentru a estima riscul valutar aferent activelor și obligațiilor în valută străină, sunt calculate veniturile/pierderile nerealizate posibile, asumând o deviere de +/-10% a cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele în care aceste active și obligațiuni sunt denominate.

Conform situației la 30 iunie 2020 și 31 decembrie 2019, respectiv, valoarea impactului posibil asupra profitului și capitalului Băncii este evaluată după cum urmează:

	30 iunie 2020		31 decembrie 2019	
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
	Profit	Capital	Profit	Capital
MDL față de USD	+/-3 303 138	+/-3 303 138	+/-3 269 965	+/-3 269 965
MDL față de EUR	+/-551 616	+/-551 616	+/-675 344	+/-675 344
MDL față de GBP	+/-477 247	+/-477 247	+/-555 939	+/-555 939
MDL față de XDR	-/+276 568	-/+276 568	-/+310 338	-/+310 338
MDL față de alte valute	+/-122	+/-122	+/-7	+/-7

În cazul aprecierii MDL față de valutele respective se generează pierderi nerealizate și viceversa, în cazul deprecierei se generează venituri nerealizate, excepție fiind XDR, pentru care aprecierea MDL față de XDR generează venituri nerealizate, iar deprecierea generează pierderi nerealizate.

5. Numerar și plasamente pe termen scurt

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Numerar în valută națională	5	-
Numerar în valută străină	782 607	591
Conturi în moneda națională	2 695	3 629
Conturi Nostro	11 905 878	2 147 672
Depozite la termen în valută străină	12 991 593	21 431 917
	25 682 778	23 583 809

Numerarul și plasamentele pe termen scurt în bănci nu include numerarul în moneda națională aflat în casa Băncii, fiind diminuată cu suma respectivă și poziția „Moneda națională în circulație” (Nota 13). Acest mod de prezentare a numerarului este considerat adecvat ținând cont de calitatea Băncii de emitent a monedei naționale.

La finele perioadei de gestiune mijloacele pe conturile Nostro și depozitele la termen în valută străină au fost plasate la instituții financiare cu ratingul¹ „AAA” – 29,67%, „AA” – 19,49%, „A+” – 29,31%, „A” – 21,50%, „A-” – 0,03% (la 31 decembrie 2019: „AAA” – 34,48%, „AA” – 35,77%, „A+” – 20,57%, „A” – 9,18%).

La 30 iunie 2020 din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul celor cu scadența mai mare de 3 luni de la data achiziționării, inclusiv dobânzile aferente, constituie 8 605 628 mii lei (la 31 decembrie 2019: 8 520 829 mii lei). La 30 iunie 2020, din totalul depozitelor la termen în valută străină, soldul depozitelor overnight, inclusiv dobânzile aferente, a constituit 9 688 071 mii lei și au fost reflectate cumulativ cu soldul conturilor Nostro. La 31 decembrie 2019 soldul depozitelor overnight, inclusiv dobânzile aferente, a constituit 10 792 978 mii lei și au fost reflectate în categoria depozitelor la termen în valută străină.

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

6. Aur monetar

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	72 354	61 961
	72 354	61 961

Aurul monetar reprezintă cantitatea de 74 133,48 grame aur pur (31 decembrie 2019 – 74 133,48 grame de aur pur), sub formă de lingouri de calitate Good Delivery (în conformitate cu cerințele London Bullion Market Association).

Variația înregistrată pe parcursul perioadei de gestiune reprezintă reevaluarea valorii aurului efectuată pe parcursul perioadei de gestiune la prețul stabilit de către Bancă în conformitate cu indicatorul P_{Au USD} fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd.

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Active		
Cota Republicii Moldova la FMI	4 088 240	4 110 118
Cont curent la FMI	2 970	9 750
Total active în FMI	4 091 210	4 119 868
Obligațiuni		
Cont 1	4 088 121	4 109 999
Cont 2	120	120
Total disponibilități ale FMI	4 088 241	4 110 119
Credite acordate de FMI	2 762 660	3 115 875
Alte organizații internaționale	1 508	5 566
	6 852 409	7 231 560

Republica Moldova a aderat la FMI la 12 august 1992. Banca acționează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI și în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă. Cota membrului este determinată în urma acceptării în calitate de membru și este, periodic, revizuită conform Revizuirii Generale a Cotelor. Cota formează baza pentru relațiile financiare și organizaționale cu FMI și determină, printre altele, dreptul relativ de vot al membrului, accesul maxim la finanțarea FMI și cota de membru în orice alocație a XDR.

Cota FMI reflectă plata inițială și ulterioară a cotei și este un activ al membrului FMI. Până la 25% este achitat FMI de către fiecare membru în active de rezervă specificate de FMI și restul sumei este achitată în valuta țării membre. Valoarea cotei determină puterea de vot în deciziile FMI, valoarea contribuției financiare a membrului FMI, valoarea finanțării pe care un membru o poate obține în cazul problemelor balanței de plăți și valoarea alocațiilor de Drepturi Speciale de Tragere (XDR) pe care un membru le primește atunci când acestea sunt alocate.

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Partea cotei spre achitare în moneda națională este depozitată în Contul nr. 1 al FMI și Contul nr. 2 al FMI. Contul nr. 1 al FMI este utilizat pentru tranzacțiile operaționale ale FMI (procurări, răscumpărări de XDR), iar Contul nr. 2 al FMI este utilizat pentru plata cheltuielilor suportate de FMI în moneda națională a țării membre.

La 11 mai 2012, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la FMI prin care a fost aprobată majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova ("cotei") la FMI de la 123,2 milioane XDR până la 172,5 milioane XDR. La data de 18 decembrie 2015, Congresul SUA a acceptat majorarea capitalului Fondului Monetar Internațional în cadrul celei de-a 14-a Revizuire Generală a Cotelor, fapt care a permis intrarea în vigoare a Hotărârii FMI pe acest subiect. Astfel, la data de 17 februarie 2016, cota de subscripție a Republicii Moldova la FMI a fost majorată cu 49,3 milioane XDR, până la 172,5 milioane XDR.

Variația cotei înregistrată pe parcursul perioadei de gestiune reprezintă reevaluarea valorii cotei în XDR la cursul de schimb valutar al leului moldovenesc stabilit de către Fondul Monetar Internațional la finele perioadei de gestiune.

Sumele incluse în Bilanțul contabil în cadrul articolului „Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale” includ, de asemenea, și creditele primite de Bancă de la FMI. Aceste credite sunt exprimate în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), iar în Bilanțul contabil sunt prezentate în echivalentul în lei la finele perioadei de gestiune.

La 30 iunie 2020 soldul creditelor primite de la FMI este:

- Angajamente ECF – 31 144 mii XDR (la 31 decembrie 2019 – 36 832 mii XDR).
- Angajamente EFF – 85 180 mii XDR (la 31 decembrie 2019 – 93 707 mii XDR).

Facilitatea de creditare extinsă (ECF, anterior PRGF) reprezintă împrumuturi acordate țărilor care întrunesc criteriile de eligibilitate aprobate de către FMI pentru finanțarea concesională. FMI a acordat credite în cadrul ECF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 5,5 ani. Rata dobânzii pentru aceste credite este de 0,25% pe an. În conformitate cu decizia Consiliului Directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – iunie 2021 dobânzile aferente facilității ECF nu se calculează.

Facilitatea de finanțare extinsă (EFF) reprezintă împrumuturi acordate membrilor pentru finanțarea deficitului balanței de plăți. FMI acordă credite în cadrul EFF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 4,5 ani. Rata dobânzii pentru acest tip de credite este variabilă și este stabilită săptămânal de către FMI. Pentru perioada de gestiune încheiată la 30 iunie 2020, rata medie a constituit 1,31% anual (la 31 decembrie 2019: 2,0%).

În luna martie a anului curent, FMI a debursat ultima tranșă din facilitățile EFF și ECF (partea Băncii și a Ministerului Finanțelor) alocate prin memorandumul din 7 noiembrie 2016 (valoarea totală netrasă la 31 decembrie 2019: EFF – 9 600 mii XDR, ECF: 4 800 mii XDR). Astfel, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a primit o tranșă a creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 6 997 mii EUR (echivalentul a 5 700 mii XDR) și o tranșă a creditului în cadrul facilității ECF în sumă de 3 969 mii USD (echivalentul a 2 900 mii XDR) pentru finanțarea deficitului bugetului de stat. Totodată, în perioada de gestiune, Banca a primit o tranșă a creditului în cadrul facilității EFF în sumă de 5 427 mii USD (echivalentul a 3 900 mii XDR) și o tranșă a creditului din facilitățile ECF în sumă de 2 600 mii USD (echivalentul a 1 900 mii XDR).

La primirea facilității acordate din Contul resurselor generale ale FMI (EFF), Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a emis o cambie în moneda națională în favoarea FMI, transmisă spre păstrare în tezaurul Băncii.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Valoarea creditelor și finanțărilor primite de Republica Moldova de la FMI, alocate pe instituțiile destinatare ale finanțărilor sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Sold			Sold
	31.12.2019	Rambursări	Încasări	30.06.2020
	MII XDR	MII XDR	MII XDR	MII XDR
Banca Națională a Moldovei	130 539	20 015	5 800	116 324
Ministerul Finanțelor al RM	200 314	9 500	181 100	371 914
Credite și alte finanțări de la FMI	330 853	29 515	186 900	488 238
<i>inclusiv pe facilități:</i>				
Banca Națională a Moldovei	93 707	12 427	3 900	85 180
Ministerul Finanțelor al RM	32 300	-	5 700	38 000
EFF	126 007	12 427	9 600	123 180
Banca Națională a Moldovei	36 832	7 588	1 900	31 144
Ministerul Finanțelor al RM	50 300	9 500	2 900	43 700
ECF	87 132	17 088	4 800	74 844
Ministerul Finanțelor al RM	-	-	115 000	115 000
RFI	-	-	115 000	115 000
Ministerul Finanțelor al RM	-	-	57 500	57 500
RCF	-	-	57 500	57 500
Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-
Ministerul Finanțelor al RM	117 714	-	-	117 714
Alocări XDR	117 714	-	-	117 714

Alocările de XDR reprezintă alocările generale de rezerve în XDR efectuate de către FMI în august 2009 și alocările speciale distribuite de FMI în septembrie 2009 în temeiul Amendamentului IV la statutul FMI.

Facilitatea de creditare rapidă (RCF) și Instrumentul de finanțare rapidă (RFI) sunt facilități ale FMI ce oferă asistență financiară de urgență țărilor membre.

RFI este asistență financiară rapidă neconcesională disponibilă tuturor țărilor membre ce înregistrează deficite ale balanței de plăți. RFI debursată Republicii Moldova are scadența în 5 ani, cu perioadă de grație de 3,25 ani și o rată a dobânzii variabilă.

RCF oferă finanțare concesională rapidă, fără dobândă, țărilor cu venituri reduse, ce înregistrează deficite ale balanței de plăți. Se acordă pe o perioadă de 10 ani, cu o perioadă de grație de 5,5 ani.

Pe parcursul perioadei de referință Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenilor de plată ale principalului și dobânzii aferente creditelor primite de la FMI.

La primirea facilității acordate din Contul resurselor generale ale FMI (RFI), Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a emis o cambie în moneda națională în favoarea FMI, transmisă spre păstrare în tezaurul Băncii.

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova

Poziția „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova” din Bilanțul contabil consolidat include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	12 851 200	12 851 200
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	147 383	149 058
Amortizarea la rata efectivă a dobânzii	169 898	151 427
Valori mobiliare de stat derivate din garanții de stat evaluate la cost amortizat	13 168 481	13 151 685
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	2 063 392	2 073 933
Scont la valorile mobiliare de stat	-	(1 488)
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	31 024	27 773
Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior evaluate la cost amortizat	2 094 416	2 100 218
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	21 721	20 859
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	474	240
Valori mobiliare de stat deținute de DCU în portofoliul de investiții evaluate la cost amortizat	22 195	21 099
Total valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15 285 092	15 273 002

Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat au fost emise conform Legii Nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015 și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat purtătoare de dobândă (cupon) cu valoarea nominală de 13 341 200 mii lei.

Această sumă reprezintă soldul integral al creditelor de urgență acordate de Bancă pentru "Banca de Economii" S.A., BC "Banca Socială" S.A. și B.C. "Unibank" S.A., care nu au fost rambursate la data emisiunii acestor obligațiuni de stat. Obligațiunile de stat în portofoliul Băncii sunt evaluate la cost amortizat, Banca având intenția de a încasa fluxurile contractuale. Obligațiunile de stat sunt emise pe termene de până la 25 de ani, cu rate fixe a dobânzii (rata nominală de 1,4% și 5,3%), rata efectivă a dobânzii portofoliului de obligațiuni fiind de 5%, rată care reprezenta valoarea justă la data recunoașterii inițiale.

Tranzacționarea de către Bancă pe piața secundară a acestor obligațiuni de stat e limitată la 40% din volumul de obligațiuni de stat transmise Băncii de către Ministerul Finanțelor. Pe parcursul primelor 6 luni ale anului 2020, Banca nu a tranzacționat aceste obligațiuni pe piața secundară (2019: 0 lei).

Considerând modalitatea de structurare a emisiunii de obligațiuni de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016 în portofoliu cu caracteristici similare de scop, încheiere, rată a dobânzii efective agreeate pe total portofoliu, modalitate de gestionare a instrumentelor în portofoliu și prevederile privind posibilități de tranzacționare și răscumpărare, portofoliul de obligațiuni de stat a fost recunoscut drept un instrument financiar hibrid în temeiul SIRF 9, cu recunoașterea veniturilor din dobânzi asupra instrumentului hibrid conform metodei ratei efective a dobânzii de 5%, amortizarea acesteia la rata efectivă a dobânzii fiind recunoscută în componenta "Amortizarea la rata efectivă a dobânzii".

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (continuare)

Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior au fost emise și transmise în portofoliul Băncii sub formă de Bonuri de trezorerie sau sub formă de Obligațiuni de stat ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Aceste valori mobiliare sunt evaluate la cost amortizat. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadență, au fost răscumpărate de Guvern și au fost emise în același volum noi valori mobiliare care au fost transmise Băncii.

Pe parcursul semestrului I al anului 2020, a fost efectuată reemisiunea valorilor mobiliare de stat ajunse la scadență sub formă de Obligațiuni de stat cu rată fixă a dobânzii (rata efectivă a dobânzii – 5,99%) pe termen de 2 ani în volum de 160 400 mii lei. La situația din 30 iunie 2020 portofoliul BNM al valorilor mobiliare emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior este compus integral din obligațiuni de stat, rata efectivă medie ponderată a dobânzii portofoliului fiind de 6,30%.

Valorile mobiliare de stat, disponibile în portofoliul Băncii, sunt unul din instrumentele monetare la care Banca poate apela în orice moment în scopul realizării politicii monetare. Aplicând metoda pierderilor de credit din depreciere așteptată, prin metodologiile interne și scenariile privind probabilitățile de depreciere asociate portofoliilor de valori mobiliare de stat în relație cu Banca în calitate de Bancă centrală a statului, Banca a constatat lipsa indicatorilor de depreciere așteptată la data de 30 iunie 2020 și 31 decembrie 2019.

Valorile mobiliare de stat deținute de DCU în portofoliul său investițional sunt evaluate la cost amortizat, sunt achiziționate în scopul colectării de numerar și poartă o rată a dobânzii fixă cuprinsă între 5,35% și 6,99%. Valorile mobiliare de stat deținute de DCU, ajunse la scadență pe parcursul semestrului I al anului 2020 au constituit 11 600 mii lei. Mijloacele financiare au fost reinvestite în valori mobiliare de stat în mărime de 12 631 mii lei, cu un termen de scadență de 6 luni și o rată a dobânzii efective cuprinse între 5,37% și 5,52%.

Considerând metodologia de determinare a pierderilor așteptate ca rezultat ponderat al unor scenarii de default și estimări, precum și factori calitativi și cantitativi ai scenariilor, Banca a estimat un efect al scenariilor de depreciere estimate ca fiind nesemnificativ și rezultatele nemateriale. În rezultat, constatând efectul nematerial al estimărilor, Banca nu a înregistrat pierderi din deprecierea așteptată în privința valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova din portofoliul Băncii.

9. Valori mobiliare investiționale

Poziția „Valori mobiliare investiționale” din Bilanțul contabil include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	23 688 722	23 189 935
Valori mobiliare în valută străină cu scont	51 681	-
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	23 740 403	23 189 935
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	5 523 862	5 812 722
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat	5 523 862	5 812 722
Total valori mobiliare investiționale	29 264 265	29 002 657

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG deținute de Bancă sunt reprezentate, în principal, de valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și cele emise de instituții supranaționale.

9. Valori mobiliare investiționale (continuare)

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG este prezentat mai jos:

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	23 345 905	23 038 274
Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	279 363	133 454
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare	63 454	18 207
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	23 688 722	23 189 935
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	51 683	-
Ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	(2)	-
Valori mobiliare în valută străină cu scont	51 681	-
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	23 740 403	23 189 935

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, sunt reevaluate lunar și poartă o rată efectivă a dobânzii fixă cuprinsă între 0,10% și 2,71% anual (la 31 decembrie 2019: 0,12% și 2,76% anual), cu excepția valorilor mobiliare cu valoare nominală totală de 24 100 mii USD (echivalent în lei: 415 185 mii lei) care au o rată a dobânzii flotantă ce se modifică trimestrial. Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG includ și dobânda acumulată, prezentată în categoria *Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare*, care la 30 iunie 2020 constituie 102 791 mii lei (la 31 decembrie 2019: 98 873 mii lei).

La 30 iunie 2020 ponderea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu ratingul „AAA” constituie 89,58%, a celor cu rating „AA+” – 5,99%, „AA” – 0,76% și „AA-” – 3,67% (la 31 decembrie 2019: „AAA” – 86,17%, „AA+” – 12,58% și „AA-” – 1,25%).

În perioada de gestiune au fost vândute și au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală de 1 041 785 mii USD și 2 500 mii EUR (în anul 2019: 1 861 751 mii USD și 11 400 mii EUR). Totodată, în perioada de gestiune au fost procurate valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală de 1 063 998 mii USD (în anul 2019: 2 029 688 mii USD).

Conform Acordului de consultanță și management investițional încheiat între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Bancă, BIRD este consultantul și mandatarul Băncii pentru administrarea unei părți a activelor externe, limitate la 20% din rezervele valutare ale Băncii. Investițiile în cadrul acestui program sunt efectuate în valori mobiliare în USD emise de Trezoreria SUA, agenții guvernamentale și supranaționale. Aceste active sunt prezentate în cadrul valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG.

La 30 iunie 2020 valoarea de bilanț a valorilor mobiliare în valută străină gestionate extern constituie 3 199 152 mii lei (la 31 decembrie 2019: 3 509 899 mii lei), ponderea acestora în rezervele valutare constituind 5,82% (la 31 decembrie 2019: 6,68%).

9. Valori mobiliare investiționale (continuare)

Portofoliul *valorilor mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat* reprezintă totalitatea valorilor mobiliare procurate cu intenția de a încasa fluxurile contractuale. Volumul și structura activelor valutare și perspectiva fluxurilor viitoare de mijloace bănești permit menținerea până la scadență a valorilor mobiliare din portofoliul dat.

Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 25% din rezervele internaționale și nivelul tranșei de lichiditate la momentul efectuării investițiilor acoperă 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a BNM și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an.

La 30 iunie 2020 ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat în rezervele valutare constituia 10,05 % (la 31 decembrie 2019: 11,05%).

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	5 488 933	5 788 074
Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	34 929	24 648
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat	5 523 862	5 812 722

Valorile mobiliare evaluate la cost amortizat poartă o rată anuală a dobânzii fixă cuprinsă între 1,67% și 3,55% (31 decembrie 2019: 1,67% și 3,55%). La situația din 30 iunie 2020, ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat cu ratingul „AAA” – 84,20%, valorile mobiliare cu ratingul „AA+” – 6,87 %, iar a celor cu ratingul „AA” – 8,93% (la 31 decembrie 2019: „AAA” – 81,61%, „AA+” – 10,12%, „AA” – 8,27%).

În perioada de gestiune au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat cu valoarea nominală totală de 5 000 mii USD și 11 000 mii EUR (în anul 2019: 15 000 mii USD și 12 500 mii EUR). Totodată, în perioada de gestiune, similar anului 2019, nu a fost suplinit portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat

10. Active și datorii financiare

Instrumentele financiare ale Băncii constau din numerar și plasamente pe termen scurt, aur monetar, active în organizații financiare internaționale, valori mobiliare, credite acordate băncilor și altor persoane, moneda națională în circulație, disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova și disponibilități ale băncilor, valori mobiliare emise de Banca Națională a Moldovei (certIFICATE emise de BNM), obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale, și alte active și obligațiuni financiare.

Activele financiare ale Băncii sunt evaluate la cost amortizat, cu excepția valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG, aurul monetar și Cota Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional.

Obligațiunile financiare sunt evaluate la cost amortizat.

10. Active și datorii financiare (continuare)

Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare

Pentru a păstra consecvența și comparabilitatea evaluărilor la valoarea justă datele de intrare utilizate în tehnicile de evaluare a valorii juste sunt clasificate pe niveluri. În ierarhia valorii juste, nivelul prioritar îl ocupă prețurile cotate (neajustate) pe piețele active pentru active sau datorii identice, iar cel mai scăzut nivel de prioritate este cel al datelor de intrare neobservabile.

În tabelul de mai jos sunt prezentate instrumentele financiare evaluate la valoarea justă ulterior recunoașterii inițiale, grupate în cadrul nivelelor 1-3 în dependență de metoda de evaluare utilizată.

	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
30 iunie 2020				
Aur monetar	72 354	-	-	72 354
Cota FMI	-	4 088 240	-	4 088 240
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	23 740 403	-	-	23 740 403
Total	23 812 757	4 088 240	-	27 900 997
31 decembrie 2019				
Aur monetar	61 961	-	-	61 961
Cota FMI	-	4 110 118	-	4 110 118
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	23 189 935	-	-	23 189 935
Total	23 251 896	4 110 118	-	27 362 014

Tehnicile de evaluare includ metoda veniturilor (fluxurilor de numerar actualizate), comparație cu instrumente similare cotate, opțiunea polinomială și alte metode, după caz. Prezumțiile și datele utilizate în tehnicile de evaluare includ ratele dobânzii de referință, marje de risc de credit, alte marje utilizate în estimarea ratelor de actualizare a fluxurilor, prețurile valorilor mobiliare investiționale (sursa: Bloomberg), cotațiile de la cele mai recente licitații ale valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, prețurile de pe piața secundară a valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, ratele de schimb valutar, volatilitățile prognozate și alte corelații.

În determinarea valorii juste a instrumentelor financiare simple (valori mobiliare cotate), Banca utilizează metode recunoscute bazate pe informații disponibile pe piață.

Pentru instrumentele mai complexe sau care nu sunt cotate/tranzacționate pe o piață activă, Banca utilizează modele interne bazate pe metode de evaluare internaționale, cu date de intrare care sunt derivate din cotații de piață sau rate de dobânzi care sunt determinate pe bază de prezumpții. Valorile juste obținute în rezultatul aplicării modelelor interne sunt ajutate la diverși factori, precum riscul de lichiditate (pentru instrumentele fără o piață activă, lipsă de tranzacții, etc.), riscul de credit/contrapărții sau incertitudini ale modelului, factori care ar fi considerați de o parte terță în determinarea prețului unei tranzacții. Datele de intrare și rezultatele modelelor sunt calibrate, iar conducerea își aplică judecata expres pentru a selecta rezultatul cel mai relevant din intervalul valorilor oferite de modelele de evaluare.

10. Active și datorii financiare (continuare)

Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare

În determinarea și validarea valorilor juste, Banca asigură implementarea procedurilor sistemului de control intern: verificarea datelor sursă ale valorilor de piață (cotații exportate și validate de back-office), recalcularea rezultatelor modelelor de evaluare, aprobarea procedurilor de evaluare și modificărilor în procedură, analiza și verificarea variațiilor în rezultatele metodelor etc.

Clasificarea instrumentelor financiare și instrumente financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă

Toate instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă în Bilanțul contabil se încadrează în nivelul 2 al ierarhiei valorii juste.

Conducerea Băncii, în urma analizelor făcute, consideră că datorită termenului scurt al plasamentelor în bănci, scopului și naturii specifice al creditelor acordate și creanțelor, care nu sunt înregistrate la valoarea justă în Situațiile financiare consolidate, valoarea justă a acestora nu este semnificativ diferită de valoarea cu care sunt înregistrate în Bilanțul contabil.

De asemenea, conducerea consideră că valorile la care sunt înregistrate obligațiunile Băncii în Bilanțul contabil aproximează valoarea justă a acestora datorită termenului scurt pentru care sunt plasate sau datorită tipului de tranzacții specifice unei bănci centrale și pentru care nu există o piață distinctă sau modele de evaluare care să estimeze credibil valoarea justă.

Toate activele financiare ale Băncii sunt clasificate în modelul de afaceri pentru colectarea fluxurilor contractuale, cu excepția portofoliului de valori mobiliare investiționale care este deținut pentru colectarea fluxurilor și tranzacționare. Toate instrumentele de datorie deținute în portofoliul Băncii sunt pasibile testului privind plățile de principal și dobândă, inclusiv instrumentele deținute de către Bancă cu rate flotante, indexate la rata inflației (valori mobiliare investiționale) și valorile mobiliare cu clauze de răscumpărări anticipate. Instrumentele de capital în cota Republicii Moldova la Fondul monetar internațional a fost desemnată la modelul de afaceri și clasificarea la valoarea justă prin AERG.

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare
 Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

10. Active și datorii financiare (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată reconcilierea dintre elementele din Bilanțul contabil și categoriile de instrumente financiare și valoarea justă a activelor și obligațiilor financiare ale Băncii.

30 iunie 2020	Nota	Valoarea justă prin AERG		Valoarea justă prin AERG		Total valoarea contabilă	Valoarea Justă
		Instrumente de datorii	Instrumente de capital	Instrumente de capital	Instrumente de capital		
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	25 682 778	-	25 682 778	25 682 778
Aur monetar	6	-	72 354	-	-	72 354	72 354
Active în organizații financiare internaționale	7	-	4 088 240	-	-	4 088 240	4 088 240
-Evaluare la valoarea justă		-	-	-	2 970	2 970	2 970
-Evaluare la cost amortizat		-	-	-	-	-	-
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	-	-	15 285 092	-	15 285 092	15 285 092
Credite acordate băncilor și altor persoane	9	-	-	18 400	-	18 400	18 400
Valori mobiliare investiționale:							
-Evaluare la valoarea justă		23 740 403	-	-	-	23 740 403	23 740 403
-Evaluare la cost amortizat		-	-	5 523 862	-	5 523 862	5 523 862
Alte active	12	-	-	1 740	-	1 740	1 740
Total active financiare		23 740 403	4 160 594	46 514 842	4 174	74 415 839	74 667 878
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	13	-	-	27 306 171	-	27 306 171	27 306 171
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	14	-	-	11 479 950	-	11 479 950	11 479 950
Disponibilități ale băncilor	15	-	-	18 624 472	-	18 624 472	18 624 472
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	16	-	-	5 467 866	-	5 467 866	5 467 866
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	6 852 409	-	6 852 409	6 852 409
Obligațiuni privind leasingul operațional	27	-	-	3 676	-	3 676	3 676
Alte obligațiuni	17	-	-	102 112	-	102 112	102 112
Total obligațiuni financiare		-	-	69 836 656	-	69 836 656	69 836 656

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

10. Active și datorii financiare (continuare)

31 decembrie 2019

Nota	Valoarea Instrumente de datorii AERG MII LEI	Valoarea Instrumente de capital AERG MII LEI	Cost amortizat MII LEI	Total valoarea contabilă MII LEI	Valoarea Justă MII LEI
Active					
5	-	-	23 583 809	23 583 809	23 583 809
6	-	61 961	-	61 961	61 961
7	-	4 110 118	-	4 110 118	4 110 118
8	-	-	9 750	9 750	9 750
8	-	-	15 273 002	15 273 002	15 274 142
9	-	-	19 244	19 244	19 244
9	23 189 935	-	-	23 189 935	23 189 935
12	-	-	5 812 722	5 812 722	5 963 070
12	-	-	1 566	1 566	1 566
	23 189 935	4 172 079	44 700 093	72 062 107	72 213 595
Obligațiuni					
13	-	-	25 852 674	25 852 674	25 852 674
14	-	-	7 892 565	7 892 565	7 892 565
15	-	-	20 966 543	20 966 543	20 966 543
16	-	-	5 402 974	5 402 974	5 402 974
7	-	-	7 231 560	7 231 560	7 231 560
27	-	-	4 476	4 476	4 476
17	-	-	186 183	186 183	186 183
	-	-	67 536 975	67 536 975	67 536 975

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

11. Imobilizări corporale și necorporale

	Terenuri, clădiri și construcții similare	Echipamente și alte imobilizări corporale	Imobilizări corporale în curs de execuție	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2020	68 595	168 720	932	117 914	5 245	361 406
Intrări	-	-	1 119	-	1 296	2 415
Transferuri	-	666	(666)	5 561	(5 561)	-
Ieșiri	-	(49)	-	-	-	(49)
La 30 iunie 2020	68 595	169 337	1 385	123 475	980	363 772
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2020	33 860	128 200	-	79 948	-	242 008
Amortizarea	1 839	7 533	-	5 901	-	15 273
Ieșiri	-	(49)	-	-	-	(49)
La 30 iunie 2020	35 699	135 684	-	85 849	-	257 232
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2020	34 735	40 520	932	37 966	5 245	119 398
La 30 iunie 2020	32 896	33 653	1 385	37 626	980	106 540
Cost						
La 1 ianuarie 2019	63 602	164 006	1 327	111 555	7 472	347 962
Intrări	2 228	-	2 135	-	2 598	6 961
Transferuri	-	838	(838)	9 542	(9 542)	-
Ieșiri	-	(1)	-	-	-	(1)
La 30 iunie 2019	65 830	164 843	2 624	121 097	528	354 922
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2019	31 350	112 927	-	72 978	-	217 255
Amortizarea	986	7 932	-	5 824	-	14 742
Ieșiri	-	-	-	-	-	-
La 30 iunie 2019	32 336	120 859	-	78 802	-	231 997
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2019	32 252	51 079	1 327	38 577	7 472	130 707
La 30 iunie 2019	33 494	43 984	2 624	42 295	528	122 925

În categoria de terenuri, clădiri și construcții similare pentru perioada de gestiune se include înregistrarea și amortizarea activelor aferent dreptului de utilizare deținute în baza contractelor de leasing operațional.

Imobilizările necorporale includ softuri, aplicații și licențe achiziționate și dezvoltate intern, inclusiv soluțiile pentru Registrul Riscului de credit, Depozitarul central unic, Soluția pentru eficientizarea procesului de licențiere și notificare. Intrările pe parcursul perioadei de raportare reprezintă aditii de imobilizări necorporale de la terțe părți.

La 7 martie 2019, prin Hotărârea de Guvern *cu privire la aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice*, terenurile proprietate publică aflate în gestiunea Băncii și înregistrate în Bilanțul contabil al Băncii în valoare de 8 636 mii lei urmează a fi transmise Agenției Proprietății Publice, ulterior efectuării înregistrărilor în Registrul bunurilor imobile de executanții de lucrări cadastrale.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

12. Alte active

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
<i>Active financiare</i>		
Alte creanțe	1 740	1 566
	1 740	1 566
<i>Active nefinanciare</i>		
Avansuri acordate	103	94
Cheltuieli anticipate	2 567	4 128
Materiale și mărfuri	3 454	1 914
Alte active nefinanciare	37	-
	6 161	6 136
<i>Minus:</i>		
reduceri pentru stocurile cu rulaj lent	(55)	(55)
reduceri pentru pierderi din creanțele depreciate	(5)	(5)
	7 841	7 642

Descifrarea altor creanțe prezentate în categoria activelor financiare este prezentată mai jos:

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Creanțe aferente comisioanelor SAPI (<i>inclusiv creanțele depreciate provizionate</i>)	880	1 128
Creanțe aferente comisioanele privind deservirea hârtiilor de valoare	480	355
Creanțe aferent comisioanelor pentru ținerea evidenței acționarilor societăților pe acțiuni	152	62
Alte creanțe, inclusiv sume încasate în curs de clarificare	228	21
	1 740	1 566

Cea mai mare pondere a creanțelor au fost colectate până la autorizarea acestor situații financiare consolidate (exclusiv creanțele depreciate provizionate). Valoarea creanțelor neîncasate constituie 133 mii lei și sunt din activitatea DCU privind evidența registrelor acționarilor. Sumele încasate în curs de clarificare la 30 iunie 2020 constituie 1 mii lei (31 decembrie 2019: 1 mii lei).

Avansurile acordate la 30 iunie 2020 și 31 decembrie 2019 includ plăți în avans pentru servicii ce au fost sau urmează a fi prestate în perioadele următoare datei de raportare.

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
 Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

13. Moneda națională în circulație

	30 iunie 2020		31 decembrie 2019	
	Cantitatea	Valoarea	Cantitatea	Valoarea
	MII UNITĂȚI	MII LEI	MII UNITĂȚI	MII LEI
Bancnote	290 284	27 118 974	284 486	25 674 364
1 MDL	86 688	86 688	87 610	87 610
5 MDL	17 006	85 031	17 789	88 946
10 MDL	18 639	186 389	19 346	193 459
20 MDL	13 076	261 510	12 485	249 707
50 MDL	32 290	1 614 512	30 584	1 529 187
100 MDL	41 228	4 122 796	39 702	3 970 212
200 MDL	70 657	14 131 430	66 990	13 397 984
500 MDL	8 138	4 068 873	7 646	3 822 886
1000 MDL	2 562	2 561 745	2 334	2 334 373
Monede metalice divizionare	872 962	126 487	865 452	125 192
0,01 MDL	71 010	710	71 010	710
0,05 MDL	231 203	11 560	230 543	11 527
0,10 MDL	265 275	26 528	262 255	26 226
0,25 MDL	260 190	65 047	256 370	64 092
0,50 MDL	45 284	22 642	45 274	22 637
Monede metalice în lei și seturi de prezentare	27 813	44 622	22 971	37 119
1 MDL	16 807	16 807	13 769	13 769
2 MDL	9 892	19 784	8 254	16 508
5 MDL	623	3 117	528	2 639
10 MDL	491	4 914	420	4 203
Bancnote comemorative și monede comemorative și jubiliare	-	16 088	-	15 999
	-	27 306 171	-	25 852 674

14. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Depozite la vedere ale Ministerului Finanțelor	4 773 000	3 620 600
Depozite la termen ale Ministerului Finanțelor	-	257 680
Disponibilități în valută străină ale Ministerului Finanțelor	4 693 072	2 026 583
Alte disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	2 013 878	1 987 702
	11 479 950	7 892 565

Depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor sunt purtătoare de o dobândă variabilă, calculată lunar, reieșind din rata medie a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele în lei moldovenești purtătoare de dobândă atrase la vedere de la persoanele juridice.

Rata dobânzii la depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor la 30 iunie 2020 a constituit 1,43% (la 31 decembrie 2019: 1,79%).

14. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova (continuare)

Pentru depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor, Banca plătește o dobândă în dependență de termenul depozitului, aplicând rata medie ponderată a dobânzii constituită la valorile mobiliare de stat plasate la ultima licitație pe termenul respectiv. În cazul în care termenul depozitelor este diferit de termenul valorilor mobiliare de stat vândute la ultima licitație, rata dobânzii se determină aplicând metoda interpolării/ extrapolării lineare.

La situația din 30 iunie 2020 soldul depozitelor la termen ale Ministerului Finanțelor este nul, la 6 aprilie 2020 fiind solicitată restituirea anticipată a tuturor depozitelor la termen. Rata medie ponderată la depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor în sold la 31 decembrie 2019 a constituit 6,23%

Alte disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova includ disponibilitățile Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă. Disponibilitățile în valută străină și alte disponibilități ale Guvernului nu sunt purtătoare de dobândă.

15. Disponibilități ale băncilor

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale băncilor, inclusiv rezervele obligatorii	18 624 472	20 966 543
	18 624 472	20 966 543

Disponibilitățile băncilor, inclusiv rezervele obligatorii, reprezintă mijloacele din conturile Loro ale băncilor licențiate și băncilor rezidente în proces de lichidare, precum și rezervele obligatorii ale băncilor licențiate la Bancă în lei moldovenești, dolari SUA și euro.

Conform cerințelor regimului rezervelor obligatorii stabilit de Bancă, la situația din 30 iunie 2020 băncile sunt obligate să mențină rezerve obligatorii în lei moldovenești la nivel de 34% și în valute străine (dolari SUA și euro) la nivel de 21% din baza de calcul. Rezervele obligatorii în lei moldovenești se mențin de bănci în conturile Loro la Bancă în medie pe perioada de aplicare. Rezervele obligatorii în valută străină se reflectă în registrele contabile ale Băncii în contul rezervelor obligatorii în valută străină și sunt înregistrate în conturile Nostro ale Băncii în băncile din străinătate. Din 16 februarie 2020 a intrat în vigoare un nou regim de menținere a rezervelor obligatorii în valută străină. Astfel, pe parcursul perioadei de aplicare, o parte din rezervele obligatorii în valută străină (5% din baza de calcul) se mențin în medie, iar partea rămasă (calculată prin aplicarea normei rezervelor obligatorii în valută străină diminuată cu 5 p.p. la baza de calcul) se menține în volum neschimbat.

În temeiul art. 17 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, Banca poate remunera rezervele obligatorii menținute de bănci. În baza Regulamentului cu privire la regimul rezervelor obligatorii, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv nr.302 din 28 noiembrie 2019, în cazul în care rezervele obligatorii sunt remunerate, Banca plătește dobândă la cota din rezervele obligatorii ce depășește 5% din pasivele în baza cărora se calculează aceste rezerve. Pentru remunerarea rezervelor obligatorii în lei moldovenești se aplică rata medie la depozitele overnight a Băncii calculată pentru luna respectivă. Rezervele obligatorii în dolari SUA și euro se remunerează la rata de 0,01% potrivit Hotărârii Comitetului executiv nr.139 din 7 mai 2019 (nivelul ratelor de remunerare prezentat în Nota 20).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

16. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Certificate emise de Bancă la preț de vânzare	5 463 694	5 396 068
Scont amortizat la certificatele emise de Bancă	4 172	6 906
	5 467 866	5 402 974

Certificatele BNM reprezintă valori mobiliare vândute băncilor licențiate prin intermediul licitațiilor în scopul absorbției excesului de lichiditate pe piața monetară. Acestea sunt emise cu scont (rata dobânzii fixă) și răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Pe parcursul semestrului I al anului 2020 certificatele Băncii au fost emise preponderent cu scadența de 14 zile (2019: 14 zile).

Rata nominală medie ponderată a dobânzii la certificatele Băncii aflate în circulație la 30 iunie 2020 a constituit 3,25% (la 31 decembrie 2019: 5,50%), iar rata efectivă a dobânzii a constituit 3,30% (la 31 decembrie 2019: 5,65%).

Pe parcursul perioadei de referință Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenilor de plată ale certificatelor emise de Bancă.

17. Alte obligațiuni

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
<i>Datorii financiare</i>		
Obligațiuni față de alte entități – disponibilitățile clienței	94 936	147 105
Obligațiuni față de alte entități - datorii comerciale	5 297	29 521
Obligațiuni privind leasingul operațional	3 676	4 476
Obligațiuni față de personal	278	235
Alte obligațiuni financiare	1 601	9 322
	105 788	190 659
<i>Datorii nefinanciare</i>		
Datorii nemonetare	8 636	8 636
Venituri amânate din subvenții privind activele	4 904	5 179
Provizioane aferent concediilor neutilizate	15 459	11 257
Datorii privind impozitul pe profit	-	290
Alte datorii nefinanciare	4	-
	29 003	25 362
	134 791	216 021

Disponibilitățile clienței includ conturile bancare ale Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, contul Loro temporar al Centrului casa și decontări din Tiraspol și alte. La alte obligațiuni financiare se referă plățile privind contribuțiile și taxele ce urmează a fi virate în bugetul de stat.

Datoriile nemonetare cuprind obligațiunea BNM privind deținerea terenului – proprietate de stat, primit în folosință, pe teritoriul căruia sunt construite clădirea sediului (inclusiv anexele clădirii) Băncii.

Veniturile amânate reprezintă soldul subvenției neamortizate primită de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul Corpului Voluntarilor de prestare a serviciilor financiare pentru achiziționarea unei soluții informatice. Provizioanele aferent concediilor neutilizate cuprind sumele datorate angajaților și contribuțiile aferente pentru concediile anuale câștigate, dar neachitate la data de raportare.

18. Capital și rezerve

În conformitate cu *art. 19 al Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei*, cu modificările și completările ulterioare, capitalul Băncii include capitalul statutar, conturile de rezervă create în conformitate cu prevederile art. 66 și conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate. Capitalul statutar, format din capitalul autorizat și fondul general de rezervă, este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform articolului 64 alineatul (3) și/sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale. Fondul general de rezervă poate fi utilizat în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar, în cazul în care se înregistrează un rezultat negativ.

La 2 aprilie 2020 au intrat în vigoare modificările la *art. 19 și 20 ale Legii nr.548/1995 cu privire la Banca Națională*, în temeiul *Legii nr. 42 din 06.03.2020 cu privire la modificarea unor acte legislative (în continuare Legea 42/2020)*, privind modul de formare a capitalului statutar al Băncii și de distribuire a profitului disponibil pentru distribuire.

În conformitate cu prevederile Legii 42/2020 mecanismul nou de distribuire a profitului se aplică inclusiv asupra repartizării profitului și acoperirii pierderilor Băncii Naționale a Moldovei pentru anul financiar încheiat la 31 decembrie 2019, cu efectuarea de către Bancă, prin derogare de la prevederile art.19 alin.(2), (3) și (5) din *Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei*, a modificărilor necesare la capitalul autorizat și la fondul general de rezervă în vederea alocării, conform Legi 42/2020, a profitului disponibil pentru distribuire al anului 2019 repartizat până la data intrării în vigoare a Legii 42/2020.

Conform noului mecanism de alocare a profitului, în cazul în care mărimea capitalului statutar al Băncii la finele anului financiar constituie de la 4% până la 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale, 50% din profitul disponibil pentru distribuire vor fi alocate pentru majorarea capitalului statutar în modul prevăzut la art.19 alin.(3), iar 50% din profitul disponibil pentru distribuire vor fi transferate la venitul bugetului de stat.

La data intrării în vigoare a Legii 42/2020, Banca a realocat 50% din profitul disponibil pentru distribuire la datorii față de Ministerul Finanțelor diminuând capitalul statutar astfel încât capitalul autorizat să constituie 1/3 iar fondul general de rezervă 2/3 din total capital statutar ajustat, și, după obținerea raportului de audit, a transferat la bugetul de stat 218 422 mii lei pe parcursul semestrului I 2020, nivelului capitalului statutar constituind 5,38% conform noului mecanism de distribuire.

Alte rezerve cuprind rezerva veniturilor din reevaluarea metalelor prețioase, rezerva veniturilor din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG (componenta valorii de piață și diferențele de curs aferente reevaluării) și rezultatul nedistribuit din activitatea filialei atribuibil Băncii aferent perioadelor precedente.

Toate elementele conturilor de reevaluare reprezintă articole ale altor elemente ale rezultatului global care pot fi sau sunt redistribuite în profit sau pierdere.

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare
 Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

18. Capital și rezerve (continuare)

Mișcarea în Alte elemente ale rezultatului global pe parcursul perioadei de raportare este prezentată în tabelul de mai jos:

	30 iunie 2020	2019
	MII LEI	MII LEI
<i>Rezerva din reevaluarea aurului monetar</i>		
Sold la 1 ianuarie	16 398	5 970
Diferențe nete din reevaluarea la valoarea de piață	10 393	10 428
Sold la finele perioadei	26 791	16 398
<i>Rezerva din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	19 291	(4 271)
Diferențe din reevaluarea la valoarea de piață	73 250	42 194
Reclasificat la profit și pierdere la derecunoaștere (Nota 22)	(24 668)	(18 632)
Sold la finele perioadei	67 873	19 291
<i>Rezerva din diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	(1 084)	(713)
Diferențe de curs din reevaluarea la valoarea de piață	(3 783)	(621)
Reclasificat la profit și pierdere la derecunoaștere	449	250
Sold la finele perioadei	(4 418)	(1 084)
<i>Rezultat nedistribuit din activitatea filialei atribuibil Băncii aferent perioadelor precedente</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	2 086	(725)
Rezultat financiar înregistrat pe parcursul perioadei de raportare	-	2 811
Sold la finele perioadei	2 086	2 086
Total Alte rezerve	92 332	36 691

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

19. Venituri din dobânzi

	30 iunie 2020	30 iunie 2019
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt		
Dobânzi la depozite la termen în bănci străine	53 593	109 077
Dobânzi la depozite plasate overnight	2 823	17 569
Dobânzi la conturile "Nostro" la bănci străine și alte organizații financiare internaționale	685	1 811
Dobânzi la disponibilități la FMI	276	401
Dobânzi la operațiuni forward	149	-
Dobânzi la alte disponibilități	10	7
	57 536	128 865
Venituri din dobânzi la valori mobiliare		
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la valoarea justă prin AERG	196 899	272 941
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la cost amortizat	69 918	74 314
Dobânzi la valori mobiliare de stat, derivate din garanții de stat, evaluate la cost amortizat	323 286	327 019
Dobânzi la valori mobiliare de stat evaluate la cost amortizat, emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior	63 975	55 246
Dobânzi la valorile mobiliare de stat evaluate la cost amortizat deținute de DCU	623	-
	654 701	729 520
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo		
Dobânzi la operațiuni repo	242	-
Dobânzi la creditele acordate băncilor	69	61
Dobânzi la creditele acordate altor persoane	152	45
	463	106
	712 700	858 491

Rata cuponului la valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova derivate din garanții de stat constituie 1,40% și 5,30% anual (2019: 1,40% și 5,30%), iar rata efectivă a dobânzii în bază de care sunt înregistrate veniturile fiind de 5% pentru portofoliul respectiv de valori mobiliare.

Tabelul de mai jos prezintă veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate conform metodei ratei efective a dobânzii, aferente instrumentelor financiare:

	30 iunie 2020	30 iunie 2019
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi		
Active financiare evaluate la cost amortizat	515 652	585 550
Active financiare evaluate la valoarea justă prin AERG	196 899	272 941
Active financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	149	-
	712 700	858 491
Cheltuieli din dobânzi negative la plasamente pe termen scurt		
Active financiare evaluate la cost amortizat (Nota 24)	(25 442)	(19 175)
Cheltuieli cu dobânzi		
Datorii financiare evaluate la cost amortizat (Nota 20)	(256 252)	(491 245)

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

20. Cheltuieli cu dobânzi

	30 iunie 2020	30 iunie 2019
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite		
Dobânzi la creditele primite de la FMI	13 788	25 848
	<u>13 788</u>	<u>25 848</u>
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților		
Dobânzi aferente rezervelor obligatorii	79 266	237 623
Dobânzi aferente depozitelor acceptate de la bănci	2 097	6 415
Dobânzi la depozitele acceptate de la Ministerul Finanțelor	29 703	39 700
	<u>111 066</u>	<u>283 738</u>
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo		
Dobânzi la certificatele Băncii Naționale a Moldovei (<i>amortizarea scontului și comisioanelor aferente ratei efective a dobânzii</i>)	131 278	181 659
	<u>131 278</u>	<u>181 659</u>
Cheltuieli cu dobânzi aferente altor activități		
Cheltuieli cu dobânzi privind leasingul	120	-
	<u>120</u>	<u>-</u>
	<u>256 252</u>	<u>491 245</u>

Pe parcursul semestrului I al anului 2020 băncile licențiate au menținut rezerve obligatorii în lei moldovenești din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă la o normă ce a variat de la 42,50% la 34%, iar rezervele obligatorii din mijloacele atrase în valute liber convertibile la o normă ce a variat de la 17% la 21%, modificate în baza Hotărârilor Comitetului executiv adoptate în acest sens.

Rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și valute neconvertibile a evoluat pe parcursul perioadei de raportare de la 2,5% la 1,5%, începând cu 4 martie 2020 și de la 1,5% la 0,25% din 20 martie 2020 (semestrul I, 2019: variație de la 3,5% la 4% începând cu 19 iunie 2019), iar pentru mijloacele atrase în valute liber convertibile s-a menținut la nivelul 0,01% (semestrul I, 2019: interval de variație de la 0,36% la 0,01%).

Soldul mediu zilnic al certificatelor Băncii pe parcursul primelor 6 luni ale anului 2020 a constituit 6 099 270 mii lei (semestrul I, 2019: 5 624 830 mii lei). Rata nominală medie a dobânzii la certificatele Băncii plasate pe parcursul semestrului I, 2020, a constituit 4,26% (semestrul I, 2019: 6,53%).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

21. (Pierderi)/ venituri din tranzacții și diferențe de curs valutar

	30 iunie 2020	30 iunie 2019
	MII LEI	MII LEI
Venituri nete realizate din operațiuni de conversie valutară	160 405	49 198
(Pierderi)/ venituri nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	(312 558)	2 230 886
	(152 153)	2 280 084

Veniturile și pierderile realizate se calculează de la operațiunile în valută străină aplicând metoda costului mediu ponderat, în fiecare zi lucrătoare, pe fiecare valută, atât pentru operațiunile de vânzare cât și pentru cele de procurare a valutei. Atunci când tranzacțiile valutare nu afectează stocul valutar, veniturile și/sau pierderile realizate se calculează ca diferență dintre costul mediu al tranzacțiilor de vânzare și costul mediu al tranzacțiilor de cumpărare.

În cazul când volumul vânzărilor depășește volumul cumpărărilor de valută, sau viceversa, veniturile și/sau pierderile realizate se determină ca diferență dintre costului mediu al tranzacțiilor de vânzare sau respectiv cumpărare și costul mediu al stocului valutar, modificând costul stocului. La 1 ianuarie costul stocului se egalează cu cursul oficial de schimb valutar afișat în ultima zi a anului precedent.

Pe parcursul semestrului I al anului 2020, veniturile nete realizate au fost generate preponderent datorită vânzărilor de valută, când diferența dintre cursul de vânzare și costul stocului valutar a fost semnificativă.

Veniturile și pierderile nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare se formează în rezultatul reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferență dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective și reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul perioadei de raportare.

22. Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare

	30 iunie 2020	30 iunie 2019
	MII LEI	MII LEI
Venituri nete realizate din valori mobiliare investiționale	24 668	1 753
	24 668	1 753

Veniturile din reevaluare sunt generate la scadența sau vânzarea valorilor mobiliare și reprezintă reevaluarea cumulativă a instrumentului de la data recunoașterii inițiale până la data tranzacției (scadență sau vânzare).

Pe parcursul deținerii instrumentului în portofoliul Băncii reevaluările periodice (nerealizate) se reflectă în Alte elemente ale rezultatului global și alte rezerve (a se vedea Nota 18).

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

23. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice

Obiectivul fundamental al Băncii Naționale a Moldovei este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. Obținerea profiturilor nu este un obiectiv, or garantarea stabilității prețurilor, în condițiile în care piața este influențată de factori interni și externi, presupune și asumarea eventualelor pierderi, tocmai pentru a aduce echilibrul în piață, de care să beneficieze atât mediul de afaceri, cât și populația.

Banca își desfășoară activitatea doar pe teritoriul Republicii Moldova. Analiza veniturilor din dobânzi, din comisioane și alte venituri, diferențelor din reevaluarea valorilor mobiliare, diferențele de curs din tranzacții și reevaluarea stocurilor valutare, pentru semestrul încheiat la **30 iunie 2020** în funcție de activitățile Băncii și zonele geografice (fără emitentului/debitorului instrumentului financiar) este prezentată după cum urmează:

Țara emitentului/debitorului	Gestiunea rezervelor valutare	Politică monetară		Moneda națională	Relațiile financiare cu organele statului	Venituri din tranzacții și diferențe de schimb valutar		Alte	Total
		MII LEI	MII LEI			MII LEI	MII LEI		
Moldova	-	742	10 257		391 773	(152 153)	6 407		257 026
SUA	182 420	-	-	-	-	-	274		182 694
Germania	39 887	-	-	-	-	-	-		39 887
Marea Britanie	32 016	-	-	-	-	-	-		32 016
Organizații Financiare Internaționale	25 199	-	-	-	-	-	-	5 725	30 924
Franța	14 258	-	-	-	-	-	-		14 258
Olanda	12 819	-	-	-	-	-	-		12 819
Singapore	11 797	-	-	-	-	-	-		11 797
Finlanda	11 768	-	-	-	-	-	-		11 768
Canada	7 146	-	-	-	-	-	-		7 146
Austria	3 837	-	-	-	-	-	-		3 837
Suedia	2 814	-	-	-	-	-	-		2 814
Norvegia	2 574	-	-	-	-	-	-		2 574
Luxemburg	2 345	-	-	-	-	-	-		2 345
Total venituri	348 880	742	10 257		391 773	(152 153)	12 406		611 905

Rezultatele nete din diferențele de curs nerealizate și realizate sunt prezentate separat de alte activități. Acestea reprezintă rezultatul cumulativ derivat al activităților Băncii din implementarea operațiunilor de politică monetară (intervențiile valutare, rezervele obligatorii în valută străină), deservirea plăților și încasărilor în valută străină ale Guvernului și nemijlocit de activitățile de gestiune a rezervelor valutare. Veniturile din relațiile financiare cu organele statului includ veniturile din dobânzile la valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii (Nota 19) și alte venituri din exercitarea funcției de agent și bancher al statului.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

23. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice (continuare)

La 30 iunie 2019 în funcție de activitățile Băncii și zonele geografice (țara emitentului/debitorului instrumentului financiar):

Țara emitentului/ debitorului	Gestiunea rezervelor valutare MII LEI	Politică monetară		Moneda națională MII LEI	Relațiile financiare cu organele statului MII LEI	Venituri din tranzacții și diferențe de schimb valutar MII LEI	Alte MII LEI	Total MII LEI
		MII LEI	MII LEI					
Moldova	-	61	13 249	386 332	2 280 084	6 383	2 686 109	
SUA	237 086	-	-	-	-	31	237 117	
Germania	59 684	-	-	-	-	-	59 684	
Marea Britanie	37 348	-	-	-	-	-	37 348	
Organizații Financiare Internaționale	34 234	-	-	-	-	-	34 234	
Singapore	31 347	-	-	-	-	-	31 347	
Franța	29 994	-	-	-	-	-	29 994	
Olanda	16 771	-	-	-	-	-	16 771	
Canada	15 366	-	-	-	-	-	15 366	
Luxemburg	5 494	-	-	-	-	-	5 494	
Finlanda	4 418	-	-	-	-	-	4 418	
Austria	3 008	-	-	-	-	-	3 008	
Suedia	2 228	-	-	-	-	-	2 228	
Norvegia	901	-	-	-	-	-	901	
Alte țări	-	-	-	-	-	24	24	
Total venituri	477 879	61	13 249	386 332	2 280 084	6 438	3 164 043	

Rezultatele nete din diferențele de curs nerealizate și realizate sunt prezentate separat de alte activități. Acestea reprezintă rezultatul cumulativ derivat al activităților Băncii din implementarea operațiunilor de politică monetară (intervențiile valutare, rezervele obligatorii în valută străină), deservirea plăților și încasărilor în valută străină ale Guvernului și nemijlocit de activitățile de gestiune a rezervelor valutare. Veniturile din relațiile financiare cu organele statului includ veniturile din dobânzile la valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii (Nota 19) și alte venituri din exercitarea funcției de agent și bancher al statului.

Banca Națională a Moldovei
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

24. Cheltuieli operaționale

	30 iunie 2020	30 iunie 2019
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli cu personalul	74 927	84 258
Cheltuieli cu dobânzi negative la depozitele în valută străină (Nota 19)	25 442	19 175
Cheltuieli aferente producerii monedei naționale	17 950	21 412
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor proprii	14 421	14 449
Cheltuieli privind amortizarea spațiilor aflate în locațiune	852	877
Cheltuieli cu servicii informaționale, consultanță și audit	13 874	12 368
Cheltuieli pentru întreținerea imobilizărilor corporale	3 335	2 610
Cheltuieli cu taxe și comisioane	1 566	155
Alte cheltuieli operaționale	2 928	4 997
	155 295	160 301

Cheltuielile cu personalul pentru semestrul I al anului 2020 includ și cheltuielile aferente provizionului înregistrat pentru concediile neutilizate în sumă de 3 389 mii lei (semestrul I 2019: 10 308 mii lei), contribuțiile obligatorii de asigurare socială de stat în mărime de 13 051 mii lei (inclusiv 779 mii lei aferente provizionului pentru concediile neutilizate) și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în mărime de 2 548 mii lei (inclusiv 153 mii lei aferente provizionului pentru concedii neutilizate) (semestrul I, 2019: contribuții de asigurare socială - 14 669 mii lei, inclusiv 2 371 mii lei aferente provizionului pentru concediile neutilizate, și prime de asigurare medicală - 2 870 mii lei, inclusiv 464 mii lei aferente provizionului pentru concediile neutilizate).

La 30 iunie 2020 numărul angajaților activi a constituit 415 angajați (la 30 iunie 2019: 435 angajați activi).

Variația cheltuielilor din dobânzi negative la depozitele în valută străină a fost determinată de majorarea mijloacelor în EUR deținute pe conturile overnight deschise la băncile centrale europene și alte bănci din străinătate.

Cheltuielile din comisioane și taxe includ comisioane din:

	Din care pe sector:			30 iunie 2020	30 iunie 2019
	Organizații financiare				
	Bănci	Organizații internaționale	Alte		
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Deservirea achizițiilor de valută străină	-	-	936	936	-
Linii de creditare	-	473	-	473	-
Deservirea operațiunilor în conturi	157	-	-	157	155
	157	473	936	1 566	155

Cheltuielile operaționale (instruiri, consultanță) compensate prin asistență tehnică internațională acordată către o serie de organizații financiare internaționale, au fost prezentate compensat cu veniturile aferente.

25. Părți afiliate

Părțile afiliate Băncii sunt filiala SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" și conducerea Băncii (membrii Consiliului de supraveghere, Comitetului executiv și conducătorii de nivel mediu).

Conducerea Băncii (Banca Națională a Moldovei și SA Depozitarul central unic al valorilor mobiliare)

Cheltuielile de remunerare și compensare aferente conducerii Băncii pe parcursul primelor 6 luni ale anului 2020 au constituit 18 627 mii lei, inclusiv 3 210 mii lei asigurări sociale și 640 mii lei asigurări medicale obligatorii și facultative (semestrul I, 2019: 18 978 mii lei, inclusiv 3 331 mii lei asigurări sociale și 664 mii lei asigurări medicale obligatorii și facultative), din care pentru membrii Consiliului de supraveghere – 2 214 mii lei remunerare și 598 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative (semestrul I, 2019: 1 925 mii lei remunerare și 518 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative); pentru membrii Comitetului executiv – 5 310 mii lei remunerare și 1 408 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative și alte - 272 mii lei (semestrul I, 2019: 5 779 mii lei remunerare și 1 481 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative și alte - 5 mii lei); și pentru conducătorii de nivel mediu - 6 876 mii lei remunerare, 1 844 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative și alte beneficii - 105 mii lei (semestrul I, 2019: 7 274 mii lei remunerare și 1 996 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii).

Cheltuielile de remunerare includ salarii și beneficii pe termen scurt.

Tranzacțiile cu conducerea Băncii includ cele aferente creditelor acordate. Soldul și mișcarea acestor credite acordate conducerii Băncii sunt prezentate mai jos:

	Sold la 1 ianuarie	Credite acordate	Transferuri	Rambursări	Sold la data de raportare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Conducătorii de nivel mediu					
Semestrul I, 2020	2 746	-	109	424	2 431
Anul 2019	2 992	360	-	606	2 746

Creditele au fost acordate la rate ale dobânzii similare pentru toți salariații în condițiile prevăzute de actele normative interne ale Băncii. Aceste credite sunt asigurate prin garanții depuse de fiecare persoană beneficiară, care la situația din 30 iunie 2020 aveau o valoare de gaj în suma de 4 085 mii lei (la 31 decembrie 2019: 4 867 mii lei). La 30 iunie 2020 și 31 decembrie 2019 aceste credite sunt clasificate în categoria creditelor standard și nu au fost formate reduceri pentru pierderi din deprecierea preconizată a acestora.

Pe parcursul perioadei de raportare, Banca nu a încheiat tranzacții de creditare cu membrii Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv.

Capitalul

Capitalul autorizat al Băncii este deținut exclusiv de către stat.

Luând în considerație prevederile art. 1 al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, care stipulează expres că Banca este o persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament, Guvernul și alte entități afiliate Guvernului nu sunt considerate a fi părți afiliate ale Băncii. Tranzacțiile efectuate cu aceste entități sunt prezentate în notele corespunzătoare la situațiile financiare consolidate.

26. Angajamente și obligațiuni contingente

Cambii emise în favoarea terților

La 30 iunie 2020 valoarea cambiei emisă de către Bancă în favoarea Fondului Monetar Internațional pentru asigurarea creditelor primite în cadrul Angajamentelor EFF a constituit 2 018 762 mii lei (la 31 decembrie 2019: 2 232 729 mii lei), iar pentru asigurarea creditelor primite în cadrul RFI - 2 725 493 mii lei.

Angajamente investiționale

Banca a încheiat, la data de 29 iunie 2020, 3 tranzacții de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 90 000 mii USD (echivalentul în valută națională la 30 iunie 2020 - 1 550 484 mii lei) și, la data de 30 iunie 2020, o tranzacție de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 31 000 mii USD (echivalentul în valută națională la 30 iunie 2020 - 534 056 mii lei), toate tranzacțiile având data valutei 1 iulie 2020.

Totodată, în cadrul programului de gestionare externă a rezervelor, Banca Mondială a încheiat la data de 30 iunie 2020, o tranzacție de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 37 500 mii USD (echivalentul în valută națională la 30 iunie 2020 - 646 035 mii lei), având data valutei 1 iulie 2020.

Angajamente de creditare

La situația din 30 iunie 2020 nu există angajamente condiționale cu caracter creditor (la 31 decembrie 2019 nu existau angajamente condiționale cu caracter creditor).

Angajamente de capital

La 30 iunie 2020, în conformitate cu contractele încheiate, Banca era angajată să onoreze pe parcursul perioadelor viitoare obligații financiare aferente achizițiilor de imobilizări corporale și necorporale aferente activității Băncii în sumă de 2 537 mii lei (în valuta originală 99 mii EUR și 604 mii lei) (la 31 decembrie 2019: 2 213 mii lei sau în valută originală 99 mii EUR și 298 mii lei).

Litigii și obligațiuni contingente

La 30 iunie 2020 Banca a fost implicată în 17 litigii judiciare în calitate de pârât, 1 litigiu judiciar în calitate de reclamant și 1 litigiu judiciar în calitate de parte terță (31 decembrie 2019: 13 litigii judiciare în calitate de pârât).

La situația din 30 iunie 2020 (precum și la situația din 31 decembrie 2019) Banca nu a înregistrat provizioane pentru litigii, deoarece nu consideră că există dovezi suficiente de eventuale ieșiri viitoare de fluxuri economice aferente acestora.

27. Leasing operațional

Începând cu anul 2017 Banca utilizează spații administrative și un teren proprietate publică în regim de leasing operațional și respectiv, comodat. Contractele de leasing operațional și comodat sunt încheiate pe termen de un an, cu opțiunea extinderii termenului de leasing pe perioade anuale consecutive în cazul lipsei obiecțiilor părților contractelor. Plățile de leasing pentru leasingul spațiilor administrative sunt revizuite anual conform cuantumului minim al chiriei pentru bunurile proprietate publică stabilit prin Legea bugetului de stat. Contractele de chirie și comodat pot fi reziliate cu un preaviz de 60 zile, fără suportarea unor cheltuieli de reziliere.

Banca Națională a Moldovei
 NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate
 Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020

27. Leasing operațional (continuare)

Activ aferent dreptului de utilizare

Activul aferent dreptului de utilizare se referă la spațiul administrativ arendat și acesta este inclus în Nota 11 în categoria "Terenuri, clădiri și construcții similare".

	30 iunie 2020	31 decembrie 2019
	MII LEI	MII LEI
Sold inițial la 1 ianuarie	4 458	2 669
Amortizarea calculată	(852)	(1 721)
Adiții	-	3 510
Sold la data de raportare	3 606	4 458

Sume recunoscute în situația rezultatului global

	30 iunie 2020	30 iunie 2019
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli privind amortizarea spațiilor în locațiune	(852)	(877)
Cheltuieli cu dobânzi privind leasingul	(120)	-
Reduceri comerciale	63	-
	(909)	(877)

Sume recunoscute în situația fluxurilor de mijloace bănești

	30 iunie 2020	30 iunie 2019
	MII LEI	MII LEI
Plăți totale pentru leasing operațional	838	881
	838	881

28. Evenimente ulterioare

Evenimente semnificative după data Bilanțului contabil, care ar ajusta valorile recunoscute sau informațiile prezentate în Situațiile financiare consolidate condensate, nu au avut loc.